Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

тэмнай 1921 оной бриин 21-hэ гарана | № 298 (15621) | 1980 оной декабриин 28, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

ТАБАН ЖЭЛЭЭ

АЖАЛАЙНЬ ТОДО ГЭРШЭ

рбановай нэрэмжэтэ гудамжада оршо- Ажаhуудалай байшангай парикмахер- а КПСС-эй XXVI съездэй хүндэлэлдэ гэрhэн социалис мүрысөөндэ хам өрөл- ниин 63 жэлэй ойн hайндэрэй урдаха- арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбтэ ари дүүргэhэн тухайгаа элидхээ юм. с коллективэй амжалтаар омогорхон, лмэрилэгшэдтэйнь танилсахадамнай, ингаа табан жэл дабагшадайнь тоо амаар олон байба. Тэдэнэй нэгэн— мила Федоровна Гинеева тухай хөө- мнай.

дэр нарин бэетэй, уринаар энеэбхил- нюдэтэй, ерэhэн хүнүүдтэ тон анха- айгаар хандадаг энэ эхэнэрые үни- танидагшье hаа, түсэбтэ табан жэл соо агайгаар хүдэлжэ, үндэр үрэ дүн туй- н хүн гэжэ огто мэдэхэгүй байшооб. н мүнөө hайн танилсахадаа, ондоогоор

тэрэниие хаража, ажал худэлмэриинь сэгнэжэ, ажабайдалайнь замаар hонирхогдоо.

Люда Украиный ССР-эй Донецкэ областиин Шахтерск хотодо түрэhэн юм. 19 наhатайдаа парикмахерай мэргэжэлтэй болоод, нютагтаа худэлжэ байтараа, Буряад орон тоонто нютагтай хүбүүнэй наhанай нүхэр болоhон намтартай. Тиигэжэ 1968 онhоо эхилжэ, Улаан-Удэ хотын «Ромашкада», hүүлээрнь тус байшанда худэлмэрилжэ байна бшуу.

—Шахтёрск Улаан-Удэ хоёрой хоорондо хэр ехэ илгаатай байгаа hэм? Манай иишэ ерээд, шэнэ коллектив соо ядалсаагүй hэн гүт? — гэжэ нүхэр Гинеевahаа асуухадамнай, иигэжэ харюусаа бэлэй.

—Тэндээ гүлмэрдөө hэн гүб, яагаа hэмбиб. Хүсэд «өөрыгөө оложо» худэлөөгүй байгаа hэм. Эндэ ерэ ерэмсээрээ, шэнэ коллектив соо худэлхэдөө, уданшьегүй түрүүшүүлэй тоодо орохомни өөртэмни гайхалтай юм. Аха захa нүхэд Шварц, Безродных гэгшэд намайе алишье талаарнь дүнгэжэ, дэмжэжэ, hайн мэргэжэлтэ болохымни тула нилээд оролдоhон байна,— гэжэ хөөрэбэ.

Дээрэ дурсагдаhан нүхэдэй болон бусадайшье хүсөөр Л. Ф. Гинеева нэгэдэхи классай мастер, коммунис ажалай ударник болотороо ургаа. Тэрэнэй хажуугаар оролдосотой hайн парикмахераа коллективынь холын хараатайгаар Москва, Красноярск, Пермь, Ростов-на-Дону хотонууд руу мэргэжэлээ дээшэлүүлхыень эльгээдэг байгаа бшуу.

Ажаhуудалай байшангай эрхим мастер-нуудай нэгэн Людмила Федоровна Гинеева ажалайнгаа бүтээсэ hара, квартал, жэл бүри дээшэлүүлжэ, социалис мүрысөөндэ нэгэтэ бэшэ илажа. 1978 оной август hара соо хубиингаа табан жэлэй даабари дүүргээд, мүнөө 1982 оной март hарын тоосоогоор ажаллажа байна. Тиихэдэ зэргэлжэ байгаад мүрысэдэг нүхэрнь Людмила Белоусова В. И. Ленинэй түрэhөөр 110 жэлэй ойн баяраар мүн лэ хубиингаа табан жэл дүүргэhэн алдартай юм.

Эдэ хоёр нүхэд эхэнэрнүүдэй худэлжэ байhан халаанда орожо, ажалайнь газар дээрэ тэдэнтэй дахин уулзагдаа hэн. Хаража байхада, минута бүхэниинь үнэтэй хэбэртэй. Бушуу түргэнөөр худэлнэ. Заб-hартань шогтойгоор зугаална. Хөөрүү, хухюун зантай хүн гэжэ Людмила Федоровна коллектив соогоо мэдэжэ юм. Тэрэ цеховой комитедэй ниитын соёлой секторые дэмы даадаггүй байха.

...Манай хараhаар байтар hайханаар үнэ-hэ заhуулаад, танигдахаар бэшэ болоhон Сэсэг Цыреновна Дагдановатай хөөрэлдэбэбди. Тэрэ СМП-834-дэ худэлдэг хүн байба. Мастер Гинеевада дүрбэн жэл соо ото ябаналь гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, хүндэ ехэ hайнаар хандадаг, ажалдаа абьяастай, тон бэрхэ парикмахер юм гэжэ тэмдэглэ hэн. Тезд тэрэнэй болон бусад нүхэдэй хэлэhэн магтаалай үгэнүүд мастерай ажал худэлмэриин дүнгүүдhэ, тоо, баримтануудhаа үлүү ехээр хэшээл, оролдолгыень гэршэлнэ бэшэ аал?

С. ЦЫДЫПОВА.

КПСС-эй XXVI СЪЕЗДЫЕ ҮГТҮҮЛАН

БҮХЭСОЮЗНА МҮРЫСӨӨНДЭ

1980—1981 онуудай үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриhөө 1250 килограмм hү hааха, түрэндэ hү худалдаха 1981 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые 1981 оной июнин центhээ бага өэшыень гүрэндэ нэгэдэхи сортоор тушааха.

Гүрэндэ мяха худалдаха 1981 оной түрүүшын квартал-лай түсэбые КПСС-эй XXVI съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр дүүргэхын тула ноябрь hараhаа үхэрнүүд шахан 900 граммаар нэмээжэ, бэлэдхэлэй пунктда дунда зэргээр 350—360 килограмм шэгнүүртэйгээр, бүхы малай 95 процентыень тарган гэhэн сэгнэлтэтэйгээр худалдаха.

(Районой худоо ажахын худэлмэрилэгшэдэй социалис уялгануудhаа).

«1980—1981 онуудай малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ба худалдалгые дээшэлүүлхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөө эмхидхэхэ» тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолдо бодото ажалаараа харюусажа байhан Хойто-Байгалай районой түрүүшүүлдэ үгэ үгтэнэ.

hҮ hААЛИ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭГДЭНЭ

КПСС-эй райкомой, арадай депутадуудай районно Советдэй гүйсэлкомой үүсхэл, дурадхалаар байгша ондо «Ангарский» гэжэ совхоз эмхидхэгдэбэ. Шэнэ совхозой коллектив мүнөө 200-аад үнеэдтэй. Эдэнэр таряалан, сабшалангайнгаа газарые үргэдхэжэ эхилээ. Байгша ондо 200 гектар таряалангай газар ашаглалгада үгтөө hэн. Совхозой механизаторнууд гектар бүриhөө дунда зэргээр 9 центнер шэнинсэ хуряажа, доошоо гэдэдэггүй сэбдэг хүйтэн хүрьhэтэй газарта бүришье үндэр ургаса абаха аргатай байhанаа харуулба гээнэ.

hаалишад Г. Н. Побокова, Ф. А. Яхина, И. С. Черкасова гэгшэд үнеэн бүриhөө жэлдэ 1800—1900 килограмм hү hаахын тула тэмсэнэ. Шэнэ совхозой ажалшадай урда олон бэрхэшээлнүүд дайралдана. Оньhон техникэ, трактор, машинанууд дуталдана. Байрын гэрнүүд, малай фермэнүүд шэнээр баригдаха болотон. Энэ олон бэрхэшээлнүүдые дабаха хэрэгтэнь БАМ-ай барилгашад, иланганаа «ЗапБАМстройМеханизация» трестын механизаторнууд ехэ туhа хүргэнэ. Жэшээлхэдэ, оньhожоруулгадамал 135-дахи, 161-дэхи колониоуудай худэлмэришэд 20 гаран километр зайда автомашинын ябаха харгы баримжа үгөө. Тиигэжэ совхозой ажалшад сабшалан, таряаландаа hаадгүйгөөр хүрэдэг болонхой. БАМ-ай барилгашад үбhэ бэлэдхэхэ хэрэггэнь ехэ туhаламжа хүргөө hэн.

«Северный» совхозой, «Победа» колхозой ажалшад арбадахи табан жэлэй даабари болзорhоонь үрид дүүргэхэ гэhэн мүрысөөндэ оролсоод, hайн үрэ дүнгүүдые түйлана. «Победа» колхозой hаалишан Л. И. Бутакова жолдээ үнеэн бүриhөө 3000 килограмм hү hааданг шадабаритай. Үхэр малаа тобир тарганаар харуулhалаад, ажал хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандаад байбал, холын хойто нютагташье ехэ hү абаха аргын бии байhыень гэршэлджэ үгэнэ.

Хойто-Байгалай районой бэшэшье hаалишад үхэр малайнгаа үүлтэрые hайжаруулжа, үнеэн бүриhөө 2500—3000 килограмм hү абахые хүсэнэ. Түрүү hаалишадай дүй дүршэлые олоной шадабари болгохо хэрэгтэ райгүйсэдкомой худөө ажахын управленинн хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд ехэ анхарал хандуулха болоно. Эдэнэр үйлэдбэрнин ашаг үрые, худэлмэринн шанарые дээшэлүүлгээр муу бэшэ үрэ дүнгүүдые түйлаба. Эбэртэ бодо малайнгаа тоо толгойе 39 процентээр олошоруулаа. Урданэйхиhаа 52,4 процентээр ехэ hү гүрэндэ тушааба. Таряалангай талмай 30 процентээр үргэдхэгдөө. Үнгэрhэн жэлнүүдтэ 3000 дүрбэлжэн метр хэмжээтэй гэр байра худөөгэй ажалшадта баригдаа. Районой ажалшад саашадаа бүри ехэ ажал хэжэ, БАМ-ай барилгашадые hү. мяхаар хангалсаха зорилго үрдаа табина.

К. ЖАМЬЯНОВ, манай корр.

ҮНЕЭН БҮРИhӨӨ— 3000 КИЛОГРАММ

Холын хойто манай нютагта зунай дулаан саг богонихон юм. Энэ сагые шадамараар хэрэглэжэл, үхэр малаа таргалуулжа, hү шэмыень дээшэлүүлдэг гээшэбдэ.

Манай колхозой hаалишад Энэ талаар яhала дүй дүршэлтэй. Үнеэдэйнгээ тоо толгой жэл бүри олошоруулха, hү шэмыень дээшэлүүлхэ, түрэндээ ехэ hү худалдахаар тэмсэдэг.

Колхозоймнай hаалишад үнеэн бүриhөө жэлдээ 3000 килограмм hү hааха гэhэн зорилго урдаа табнад, ураг-шатайгаар ажаллажа байна. Манай үниинэй hаалишан Л. Н. Бутакова эрхим туршлагатай ажалаараа үнэн доторөө мэдээжэ болонхой. Үнеэн бүриhөө жэлдээ 2400 килограмм hү hааха даабаряа 2900—3000 килограмм хүргэжэ, мүрысөөнэй түрүү эзлэдэг дабшана.

Людмила Ивановна Бутакова энэ райондо түрэhэн, эндэ үдэhэн, худэржэhэн, ажалай түрүүшын амта абаhан хүн юм. Эдир залуу наhаниинь дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ үнгэрhэн байха. Людмила онгосодо hуужа, далай дээгүүр загаhашье барилсаа. Гаражнгаа холотор губшуур таталсаhан хүн. Дайнай hүүлээр тэрэ hаалишанай хүнгэн бэшэ мэргэжэл шудалжа, үнеэдээ hүтэй болгохо гэжэ саг үргэлжэ, эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо ябаhыень хүн бүхэн мэдэхэ.

Манай эндэ жэлдээ үнеэн бүриhөө 3000 килограмм hү hааха гэhэн тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ. Нимэ арга боломжын бии байhаниие Л. Н. Бутакова хэрэг дээрэнь харуулжа, нүхэдөө урагшань татажа ябана.

Мүн колхозой үниинэй hаалишад Л. С. Макеевская, Н. Ф. Соколова, Н. А. Терентьева болон бусад жэлдээ үнеэн бүриhөө 3000 килограмм hү hаахын тула тэмсэнэ. Тэрэ hанаhанаа бэслүүлхэ гэхэдэмнай, олон бэрхэшээлнүүд hаад хэдэг. Нэн түрүүн, манай эндэ үбэлынь угаа хүйтэн, саhа ехэтэй байдаг. Тиимэhээ үхэр малаа дулаан, зохид байрада оруулжа, hайн шанартай тэжээлээр дутамагүйгөөр хангаха ёнотойбди. «Үнеэдэй hүниинь хэлэн дээрээ», — гээд зоной дунда дэмы хэлсэдэггүй. hайн шанартай, олон зүйлэй хоол үнеэдтээ таhалдуулангүй үгөөд байбал, ехэ hүн манайшье эндэ абтахал гээшэ.

Ажахымнай сабшалан, таряалангаар тон бага. Ехэнхи үбhөөн ойн соорхойнуудаар, уhа голой эрьеэр бэлэдхэнэбдэй. Муу харгыгаар зуу гаран километр холо ошожо, үбhэ сабшаха ушар гарадаг. Байгша ондо манай фермын малда 6 мянган центнер үбhэн бэлэдхэгдээ. Нимэ ехэ үбhэ бэлэдхэжэ, даабаряа дүүргэхэ хэрэгтэмнай БАМ-ай барилгашад ехэ туhа хүргөө. «БАМтоннельстрой» управленинн худэлмэришэд иланганаа эдэбхитэйгээр ажаллаа. 12 хүниhөө бүридэhэн эдэнэрэй звеногойхид 600 центнер үбhэ бэлэдхэхэ даабаритай аад, болото дээрээ 837 центнер hайн шанартай тэжээл манда бэлэдхэжэ үгөө. Барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын коллектив шэнэ фермэ баряа. Эдеэ хоол буйлуулха, үхэр мал уhалха ажал оньhожоруулагдаба. Урдань үнеэдые эдэлүүлхэ ажал сүм гараар хэгдэдэг hаа, мүнөө нилээд хүнгэрөө.

БАМ-ай барилгашад манай колхозой ажалшадта саг үргэлжэ туhална. Колхозой түб Байкальск hуурриндамнай котельнэ баринжа үгэhэн, электрын эшэ хүсэ дамжуулха линии татаа. Районой түб Нижнеангарск урдань гансал далайгаар гү, али агаараар ошодог hэмди. Мүнөө шоссе харгы баригдана.

Барилгашадай нигэжэ туhалжа байхыень хараад лэ бидэнэрэй муугаар хүдэлхын аргагүй ааб даа. Тиимэhээ колхозой hаалишад мүнөө сүүдхэ бүри 600—700 килограмм hү Северобайкальск городой зондо эльгээнэ. Энэ үшөөл бага гээшэ ааб даа.

Ажалдаа хайша хэрэгээр хандаха, журам алдаха ушар бидэнэрэйшье дунда дайралдадаг. Колхозой малшад Леонид Пантелеев, Виктор Пашков гэгшэд даажа абаhан ажалдаа тиимэ hэшхэлгүйгөөр хандадаг. Зунай сагта малаа таргалуулхын хойноhоо тэмсэхын орондо, hүрэгөө хээрэ туужа гараад лэ тэрьедэжэ, архидажа ябашадаг. Нимэ буруу ябадалтантай шангаар тэмсэхэ хэрэгтэй гэжэ hананаб. Мал адуулагшадай муугаар худэлhэн дээрэhээ үнеэднай зундаа ехэ таргалаагүй, hү hаалишье доошолоо.

hаалишан, мал адуулагша, фермын худэлмэришэн бүхэн дааhан хэрэгтээ эээн ёноор хандабал, үнеэн бүриhөө жэлдээ 3 мянган килограмм hү hааха гэхэ байнаб.

Манай колхозэй hаалишад КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэhэн үялга абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэслүүлхын тула яhала ехэ ажал хэнэ. Үнеэднай шэнэ байрта оруулагдаба. Тэжээл hайн шанартайгаар буйлуулха аргатай бологдобо. Нимэ байдалда ерэхэ табан жэлэй эхиннhээ ажалаа эрид hайжаруулжа, БАМ баригшадтаа бүри ехэ hү үгэхэ гээшэбди.

Л. ТУНГУСОВА, «Победа» колхозой hаалишан.

ТАСС ШӨНӨ hОНИН

Л. И. Брежнев ПНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Ю. Чирегтэй уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев хани ёhоной албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерээд байhан ПОРП-ын ЦК-гай гэшүүн, Польшын Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Юзеф Чирегтэй декабриин 26-да Кремль соо уулзаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа.

Варшавска Договорто ородог гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадай Москвада болоhон уулзалгын дүнгүүдээр сэдьхэлээ ханажа байhанаа хоёр тала мэдүүлбэ, уласхоорондын байдалые hайжаруулгада, шахардуу байдал hуларуулха политикые үргэлжэлүүлгэдэ Советскэ Союзай, социалис Польшын саашадаашье хубитаяа оруулха хүсэл эрмэлзэлтэй байhые батадхаба.

СССР-эй болон ПНР-эй хоорондохи али бүхы харилсаае саашадань хүгжөөлгэдэ, гуримшуулан hайжаруулгада хабаатай асуудалнууд, хоёр талые hонирхуулдаг улас-хоорондын харилсаанай зарим асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэhэн байгаа.

Энээнтэй дашарамдуулагдажа, социалис Польшодо эсэргүү hүйдхэлтэ ябуулганнуудые үүдхэхэ, тэрэнэй дотоодын хэрэгүүдтэ, социалис интернационализмын гол ёhонуудта үндэлэлдэг бусад оронуудтай тогтоодог харилсаанда хамааралсаха эрмэлзэлтэ империалис болон хархис бусад бүлэгөөрхидэй ябуулганууд эрид буруушаагдаба.

Л. И. Брежнев социалис хүтэжэлтын замда тохёолдоhон бэрхэшээл түбэгүүдые дары түргөөр зайсуулан дабахыень Польшын ажалшадта хүсөөд, Польшын Нэгэдэмэл худэлмэришэнэй партиин 'хүтэлбэри доро энэ зорилго бэелүүлэгдэхэ юм гээд найдажа байhанаа мэдүүлээ.

Хөөрэлдөөн хани халуун, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрбэ.

СССР-hээ ПНР-тэ байдаг элшэн сайд Б. И. Аристов, ПНР-hээ СССР-тэ байдаг элшэ сайд К. Ольшевский гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадалсаhан байна.

(ТАСС).

НЭГЭН ДУУГААР hАЙШААБА

Тэрэниие бэелүүлгэдэ hан тухай гэршэлнэ.

профсоюзуудай ехэ үүргэ дүүргэхэ үүлгатай партиин экономическа стратеги ажалша хүн тухай, арад зоной аша туhа тухай ленинскэ анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй. ВЦСПС-эй Президиумэй декабриин 26-да болоhон үргэдхэгдэмэл заседани дээрэ энэ ушар заагдаhан байна. Партиин XXVI съезд дээрэ харагдаха КПСС-эй ЦК-гай проект дотор табигдаhан зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ профсоюзуудай үүргые улам дээшэлүүлхэ гээшэ шухала удха шанартай байна гэжэ тэмдэглэгдээ.

ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ А. И. Шибаев «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» тушаа партиин XXVI съезд дээрэ харагдаха КПСС-эй ЦК-гай проект тухай» элидхэл хэбэ.

ВЦСПС-эй Президиумэй гэшүүд, профсоюзуудай Центральна Комитедүүдэй, республиканска, хизаарай ба областной советдүүдэй худэлмэрилэгшэд элидхэл тушаа үгэ хэлэhэн байна.

Советдүүдэй ороной туйлаhан амжалтанууд хадаа худэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадэй, интеллигенцин шэн габьята ажалай үрэ дүн, Советскэ Союзай Коммунис партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй, нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой эмхидхэлэй ба политическэ олон янзын ажал ябуулгын үрэ дүн болоно гэжэ үтэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй табиhан проектые совет хүнүүд халуунаар hайшаана, нэгэн дуугаар дэмжэнэ. Тэрэниие бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгэ үргэн ниитэ ажалшадта шэнэ хүсэ нэмээбэ, үүсхэл эдэбхи бадаргаба. Энэнь парти болон арадай бата нэгэдэлтэй байhан тухай гэршэлнэ.

Совет хүнүүдэй ажалай үүсхэл эдэбхиин бадаралгада, КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ хабаатай асуудалнууд заседанида хабаадагшадай гол анхаралда табигдаhан байна. Профсоюзууд арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые дүүргэлтэдэ ехэ хубитаяа оруулха, үйлэдбэрние хүтэлбэрилгэдэ, экономическа ба социальна зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ажалшадые эдэбхитэйгээр хабаадуулха, үйлэдбэрнин эээн гээшэб гэhэн мэдэрэлые эдэнэртэ хүмүүжүүлхэ, социалис мүрысөөнэй үүргэ нүлөөе дээшэлүүлхэ, совет хүнүүдэй ажаллаха арга боломжо, hуудал байдал, амаралта тухай саг үргэлжэ анхаралаа хандуулха, ажалай хуулинууд болон хамтын договорнуудые сахихын түлөө шанга хиналта тогтоохо гэжэ тэдэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэлгын үедэ профсоюзуудай советүүд болон комитедүүд ажахын органуудтай, нэгэдэлнүүдэй, предприятинуудай эмхинүүдэй, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта ороhон дурадхалнуудые али өөхы талаhаань хаража үзэхэ, бүхы арга нөөсэнүүдээ хэрэглэхэ талаар хэмжээнүүдые зохёон бэелүүлхэ, профсоюзай организацинуудай худэлмэриин арга онолнуудые, түхэл шэнжэнүүдые нарижуулан hайжаруулха зэргэтэй гээд тэмдэглэгдээ.

Партиин XXVI съезд дээрэ харагдаха КПСС-эй ЦК-гай проектые ВЦСПС-эй Президиум hайшааба. Заседани дээрэ хэлэгдэhэн дурадхалнуудые, ажагалтануудые сорголхоор, мүн ажалша коллективүүдтэ, профсоюзай органуудта проектые зүбшэн хэлсэлгын дүнгүүдые хараадаа абажа, ВЦСПС-эй дурадхалнуудые СССР-эй Министрнүүдэй Советтэ эльгээхэр шидхэгдээ.

(ТАСС).

РОССИН ШАНГУУД

Литература, искусство болон архитектурын талаар 1980 оной РСФСР-эй Гүрэнэй шангууд декабриин 26-да Москвада барюулагдаба. Гүрэнэй болон ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, соёлой ажал ябуулагшад РСФСР-эй Советүүдэй байшан соо болоhон баяр ёhолдо сугларhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев шагнагдагшадта лауреадуудай дипломуудые, хүндэтэ тэмдэгүүдые барюулба. Леонид Ильич Брежневэй эльгээhэн үнэн зүрхэнэй амаршалгануудые, hайн hайхан хүсэлэнгүүдые, зохёохы шэнэ амжалтануудые тэрэ лауреадуудта дамжуулаа.

Ажал худэлмэридэнь үндэр сагнэлтэ үгэhэнэйнь түлөө лауреадууд үнэн зүрхэнhөө баяр баясхалан хүргөөд, бүхы хүсэ шадалаа, бэлиг шадабаряа социалис Эхэ ороондоо алба хэлгэдэ зорюулхабди гэжэ найдуулба.

(ТАСС).

Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй

У К А З

НҮХЭР Н. С. МУНКОЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Худөө ажахын органуудта удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаhанайнь түлөө, түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Буряадай республиканска госплемнэгэдэлэй начальнигай орлогшо **Мункоев** Николай Семёновичые Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Секретарийн түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй гэшүүн Д. ГОНЧИКОВ.

Улаан-Үдэ, Советүүдэй байшан
1980 оной декабриин 26.

ЛЫЕ ИСКУССТВЕННА АРГААР ҮРЭЖҮҮЛЭГШЭДЭЙ, МҮН ИЖА ОРООНДО ОРУУЛАГШАДАЙ АЖАЛАЙ ТҮЛӨӨhЭНЭЙ МАТЕРИАЛЬНА УРМАШУУЛГЫН ГУРИМ ТУХАЙ

лые искусственна ар- жүүлэгшэдэй ажалай морёор-гараар хү- сеткын VI-дахи абтаhан түл түрэ- ой бүриhөө (дутуу хэнги гараhан) иень. зорюута таhалhа- эрилтүүлалсан) түлэгдэхэ анхар: хүн бүиин түлөө түлбэри өөр тоологдон гар- ушаhэ үе хүрэтэр үрэ- ай тарифай зарим гарантийна түлбэри, ниитыг hайнаар үрэжүүл- ие hайнаар үрэжүүл- эгшэдэй түлбэри, Хүн байха юм.

ЕДЫЕ, ЭМЭ АРАГУУДЫЕ ҮҮЛЭГШЭДЭЙ АЙ ТҮЛӨӨhЭН

жүүлэгшэдэ адагынь ноо ха- бэ эмэ хашараг аргаар үрэжүүл- тогтоогдоо. Түсэб- ин ёhоор тэдэнэй ыень гү, али 392 хээлитүүлхэ ушар- салин хүлhэнэй түхэриг 25 мүн- хэрбээ тэрэнь 25 дээшэлүүлэгдэхэ үлбал, 2121 түхэриг ө хүрэхэ байна. одукциин түлөө үнеэн бүридэ) 5 гөөн хүртэхэ ушар- Түхэриг 56 мүнгые: ин түлөө тоосото- үлэгшэдэ hарадаа лийна түлбэри үг- гэбэл: хүрэтэр даалгаг- түхэриг; энhээ дээшэ бай- түхэриг, мүн хээ- үнеэн бүридэ 1 мүнгэн нэмэжэ үг- мэргэжэлтэдэй рек- далтаар тодорхойл- түлөөhэнhөөнь га- ие үрэжүүлэгшэдэ ие (урмашуулгын) гэхэ: саг соонь, hай- нhэнэй түлөө;

тугаллаhанайнь удаа 30 хоноторнь үрэжүүлбэл — толгой бүриин 60 мүнгэ, 30-hаа 60 удэр хүрэтэр — 40 мүнгэ түлэхэ.

Иимэ нэмэлтэ түлөөhэн үнеэдэй тугаллаhан ба үрэжүүлэгдэhэн реестрэй ёноор тодорхойлогдохо байна.

Үрэжүүлэгшэдтэ шагнэл тогтоохоо түл абаха түсэбэй дүүргэгдэhэнэй түлөө, түсэбhөө үлүү абтаhан продукциин сэнгэй 20 процентые (худалдаанай сэнгээр) үгэхэ. Тиихэдээ имагтал бүридхэлдэ абтаhан тугал тоологдохо байна.

Түсэбhөө үлүү абтаhан продукциин үнэ сэнгэй хэмжээн hүнэй худалдаанай сэнгээр тоологдожо, абтаhан тугал 1.5 центнер hүнтэй тэнсэхэ коэффициентээр тодорхойлогдохо юм.

Хэрбээ үрэжүүлэгшэдэ 300-hаа үсөөн үнеэд хүртэбэл, тэрээндэ ажалай удэрые хүсэдөөр хэрэглэхынь тула тоо бүридхэгшын, лаборантын уялга даалгахадаа гү, али племенной тоо бүридхэхэ технигэй болон бусад худэлмэри үгэхэдөө тэндэ худэлхэ ёнотой худэлмэрилэгшын тарифна ставкын 30 процент хүрэтэрхииень нэмэжэ түлэхэ болоно.

Үрэжүүлэгшэдэ 600-hаа олон үнеэн, эмэ хашараг хүртэхэ байбалнь, шахардуу сагтаны тэрээндэ туhалагша үрэжүүлэгшые нэмэжэ табиха хэрэгтэй. Туhалагша үрэжүүлэгшэдэ hарада 70 түхэриг гарантийна түлбэри мүн үрэжүүлэгшын нэмэлтэ түлбэриин 40 процентыень үгэхэ байна. Жэлэй тоосоо хэхэдээ туhалагша үрэжүүлэгшэдтэ салин хүлhэнэй жэлэй фондын 20 процентhээ ехэ бэшэнь үгтэхэ ушартай.

Хэрбээ үйлэдбэридэ шухала болоо hаань, hаалишад болон мал адуулагшадта үнеэдые үрэжүүлhэнэй түлөө тарифна фондhоо үлүүдүүлэнгүй түлэжэ болохо, тэрэнэй зарим хубиие (50 процент хүрэтэрнь) түл абаhанай түлөө үгэхэ байна.

ЭМЭ ХАШАРАГУУДЫЕ, МЯХАНАЙ ШЭГЛЭЛТЭЙ ҮНЕЭДЫЕ БАРИЖА ОРООНДО ОРУУЛДАГ ҮХЭРШЭДЭЙ АЖАЛАЙ ТҮЛӨӨhЭН

Эмэ хашарагуудые, мяханай шэглэлтэй үнеэдые баринжа ороондо оруулха худэлмэри тэдэниие харуулhалдаг үхэршэдтэ даалгададаг. Үхэршэдтэ продукциин түлөө үгтэдэг гол түлөөhэнhөөнь гадна гараар ороондо оруулhан хашараг, мяханай шэглэлтэй үнеэн бүхэнэй түлөө IV-дэхи ба I-дэхи кварталай үедэ 3 түхэриг, зундаа 1 түхэриг түлэхэ. Энэ түлбэри ректальна шалгалта хэгдэhэнэй hүүлээр. Үнеэдэй туголлаха болзорой ороондо оруулhан сагтайнь таараад байбал, үгтэхэ юм.

ЭХЭ ГАХАЙ ҮРЭЖҮҮЛЭГШЭДЭЙ АЖАЛАЙ ТҮЛӨӨhЭН

Үрэжүүлэгшэ бүхэндэ 500 эхэ гахай, тэрэ тоодо 200 гол эхэ гахай, 300 нэгэ удаа түрүүлхэ гахай даалгагдаха. Түсэбэй ёноор гол эхэ гахайнуудые жэлдэ 1.5 дахин, залуунуудынь —нэгэ дахин түрүүлхээр. Бүхыдөө 600 дахин түрүүлхэдээ дунда зэргээр 8 поршоонхо абажа, томо болгохо.

Ажалай иимэ түлөөhэн үгтэхэ: hарада гарантийна түлбэри —80 түхэриг. Түрэлгэ бүхэнэй түлөө (737 түхэриг 25 мүнгые: 600) — 1 түхэриг 23 мүнгэ.

Продукциин түлөө түлбэри жэлдэ нэгэ дахин үгтэхэ (2121 түхэриг 56 мүнгые: 600)-түрэлгын 3 түхэриг 53 мүнгэ.

Энээнhээ гадна иимэ нэмэлтэ (урмашуулгын) түлөөhэн тоогтоогдоно:

100 гол эхэ гахай бүриhөө 1200 поршоонхо абаhанай түлөө — hарын дунда зэргын түлөөhэнэй 50 процентые нэмэхэ.

1200-hаа 1400 поршоонхо хүрэтэр абабалнь — 75 процент,

1400 hаа дээшэ абаа hаань —100 процент нэмэхэ.

Түсэбhөө үлүү продукци абаhанай түлөө 20 процентыень түлөхэдөө поршоонходай амидын шэгнүүрээр, мяханай худалдаанай сэнгээр тоолохо.

ХОНИДЫЕ ҮРЭЖҮҮЛЭГШЭДЭЙ АЖАЛАЙ ТҮЛӨӨhЭН

Нэгэ үрэжүүлэгшэдэ 2—3 отара (1500 хони) даалгагдаха, 95 процентыень хээли абхуулха гэхэ гү, али 1425-ыень хүрьгалуулха нормотой.

Үрэжүүлгын болзор —хөөр hара. Үрэжүүлгын үедэ түлэгдэхэ салин хүлhэнэй фонд 279 түхэриг (4,65×60). Үрэжүүлэгдэhэн хонин бүхэнэй түлөө үрэжүүлэгшэдэ 18.6 мүнгэ (279 түхэриг: 1500) үгтэхэ.

Продукциин түлөө жолдээ нэгэ дахин, хонидой хурьгалhанай hүүлээр үгтэхэ:

Хурьгалhан хонин бүхэнэй түлөө 24,5 мүнгэн тоологдохо.

Түл абаха даабаряа үлүүлhэнэй түлөө түсэбhөө үлүү абтаhан продукциин 20 процентые үгэхэ (худалдаанай сэнгээр тоолохо). Тиихэдээ бүридхэлдэ абтаhан хурьгадай тоо, 100 эхэ хонин бүриhөө түл абаха түсэбэй дүүргэлтэ (95 процент) харазда абтаха байна.

ГҮҮНҮҮДЫЕ ХАРУУhАЛДАГ АДУУШАДТА НЭМЭЛТЭ ТҮЛӨӨhЭ ТОГТООХО

Гүүнүүдые харуулhалдаг адуушадта гол түлбэри болон шагналhаань гадуур иимэ нэмэлтэ (урмашуулгын) түлбэри тогтоогдоо:

Жэлэй дүнгөөр унага абаhанай түлөө:

100 гүүн бүриhөө 70-hаа 75 хүрэтэр — hарынь дунда зэргын түлбэридэ 50 процент хүрэтэрнь нэмэхэ.

100 гүүн бүриhөө 75-hаа 85 хүрэтэр —hарынь түлбэридэ 75 процент хүрэтэр нэмэхэ.

100 гүүн бүриhөө 85-hаа дээшэ унага абаа hаань — hарынь түлбэридэ 100 процент хүрэтэрнь нэмэхэ.

ПАРТИЙНА АМЖАБАЙДАН

ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ ҮҮРГЫЕНЬ УЛАМ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

(Республикын партийна организацинуудта боложо үнгэрһэн тоосоото һунгалтын суглаануудай дүнгүүд тухай)

АРБАДАХИ табан жэлшье барагдаба гээшэ. Түрэл партимнай, оромнай КПСС-эй XXVI съездэ ехэ бэлэдхэл хэжэ байна. Энэ съезд дээрэ харагдаха «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» тухай КПСС-эй ЦК-гай проект зубшэн хэлсэлгэ үргэлжэлһөөр. Шэнэ табан жэлдэ бүри һайн үрэ дүн туйлахын тула үнгэрһэн үедэ хэһэн хүдэлмэрэй нарин нягтаар шэнжэлхэ уялгатайбди. Энэ мүнөөдэрэй гол шухала хэрэг болоод байна.

Иимэл эрилтэтэйгээр республикын партийна организацинуудта хэдэн һара соо үргэлжэлһэн тоосоото һунгалтын суглаануудаа болон конференцинүүд боложо үнгэрөө. Иимэ суглаануудаа партийна эхин 1314, мүн цеховой бүхы организацинуудта, партийна бүлэгүүдтэ үнгэргэдэбэ. Суглаануудта бүхы коммунистнуудай 94 процентнь хабаадажа, тэдэнэй дүрбэн хүн бүхэнэй нэгэниинь тоосоото элидхэл тушаа үгэ хэлээ. Юрэдөө, бүхы дээрээ энэ кампани эмхитэйгээр, үзэл сурталай-политическэ үндэр хэмжээндэ, коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар үнгэрөө, КПСС-эй ЦК-гай июниин (1980 он) Пленумэй тогтоолой эрилтэнүүдые дүүргэхэ хэрэг хангаа, парти доторой демократи нариналр баримталаа гэжэ тэмдэглэе.

Тоосоон болон һунгалта хадаа партиин зэргэнүүдэй нягта жагсаалтай, парти ба арад хоёрой эбдэршэгүй бата бэхи нэгэдэлтэй байһые дахинаа гэршэлэн харуулба. КПСС-эй Центральна Комитедэй, нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй Политбюрогой эрхилдэг дотоодын болон гадаадын политикые гүн сэдьхэлһээ һайшаан дэмжэжэ байһанаа булта коммунистнуудэ элирхэйлһэн байна. КПСС-эй ЦК-да, нүхэр Л. И. Брежневтэ өөртэнь баяр баясхалан хүргэһэн Шулуутын леспромхозой хүдэлмэришэн И. И. Перелыгинэй хэлэһэн үгэнүүд хадаа дээрэ хэлээшые батадхана.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбринүүдые бэелүүлхэ талаар партийна организацинуудай ажал ябуулгын үрэ дүн тоосоото һунгалтын суглаан болон конференцинүүд дээрэ үргэнөөр харагдаба. Тоосоото үедэ партийна организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлэй улам баяжаһые, ажахын ба политическэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ тэдэнэй үзүүлдэг үүргын улам үргэдэһые тоосоото һунгалтын кампаниин дүн гэршэлнэ.

Коллективэйнгээ социально-экономическа хүгжэлтын түлөө ехээр бодомжолдог байхаһаа гадна, коммунистнуд туйлаһан үрэ дүнгүүдтээ тон зуб, шэнжэлхы шэглэлтэйгээр сэгнэлтэ үгэһэниинь тон һайшаалтай. Коммунистнуд үгэ хэлэхэдээ, коллективэй ажабайдалда, партийно-эмхидхэлэй болон үзэл-сурталай-политическэ хүдэлмэридэ хабаатай асуудалнууд тушаа тогтоо.

Тоосоото һунгалтын суглаануудай боложо байха үедэ мянга гаран шүүмжэлхы ажаглалтануд болон дурадхалнууд хэгдэнэн байха юм. Тиимэһээ партиин городской болон районно комитедүүд, партком, партбюронууд мүнөө тэдэнийе шэнжэлхэ, хүсэндэнь хүргэхын тула совет ба ажахын органуудтай суг зохихо хэмжээнүүдые абаха арга бэдэрнэ. Юрэдөө, нэгэшье дурадхал анхаралда абтангүй үлэхэ ёһогүй байһаниинь мэдээжэ.

Партийна хүтэлбэрилхы органуудай бүридэл саашадаа һайжарһан зэргэтэй. Эхин болон цеховой парторганизацинуудые, партийна бүлэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ 3,6 мянга гаран коммунистнууд һунгагдаа. Тэдэнэй 30 гаран процентнь хүдэлмэришэд юм. Һунгагдамал эдэбхитэдэй дунда дээдэ һургуулитай хүнүүд улам олоч болоо. Эгээл хүндэтэй, эдэбхитэй коммунистнууд, партгруппоргнуудаар, партийна организацинуудай секретарьнараар, партком болон партбюрогой гэшүүдээр һунгагдаһан байна бшуу. Партийна кадрнуудые ехээр һэлгэнгүй нэгэ хэмдэ байлгаха гэжэ ороллогдоо.

Партийна организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэрние. экономико болон соёл гэгээрэл хүргөөхэ хэрэг партийна талаар хүтэлбэрилгые саашадань һайжаруулха арга зам абтаһан шиидхэбринүүд соо тодорхойлогдоо гэжэ тэмдэглэлтэй.

Тоосоото һунгалтын кампани хадаа арбэдахи табан жэлэй даабари дүүргэхэ тэмсэлые ударидаха талаар партийна организацинуудай ябуулдаг хүдэлмэрние нилээд эдэбхижүүлһэн, үйлдэбриин ашаг үрэ болон хүдэлмэриин шанэр дээшэлүүлхэ гэһэн партиин харааг, түсэб болон аажаһан социалис уялгануудые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлхэ ехэ үүргэ дүүргэһэн байна.

Республикадамнай 1980 ондо урда табан жэлэйхинээ 200 миллион шахуу түхэригэй продукци үлүү ехээр үйлэдбэрилхөөр багсаагдана. Промышленностиин гол һалбаринуудай ургалта һайн. Жэшээнь, машина бүтээлгын, металл болбосоруулгын промышленностиин үйлэдбэриин хэмжээн 34,4 процент ехэ болобо. Электрын эльшэ хүсэ гаргала 3,3 дахин, шулуун нүүрһэ малталга 2,5 дахин ургахаар хүлеэгдэнэ.

Капитальна барилгадашье зарим тэды һайн үрэ дүн туйлагдана. Капитальна барилгада энэ табан жэлдэ юһэдэхи табан жэлэйхинээ 750 миллион түхэриг ехээр мүнгэн һомологдоо һэн. Республикын хойто зүгтэ Байгал-Амарай түмэр замай барилга амжалтатэйгаар үргэлжэлүүлэгдэнэ. Мүнөө 130 километр түмэр зам табигданхай, хэдэн шэнэ станци, бүсэд барилганууд бодхоогдонхой. Байгалай ба Хойто-Муяын тоннельнүүд малтагдажа байнаар. Холбоолжоной шуулуун нүүрһэнэй уурхай, Гусиноозерскын ГРЭС-эй нэгэдэхи ээлжээн, Улаан-Удын трикотаж гадар хубсаһанай фабрика, «Бурятферммаш» заводой түрүүшын ээлжээн, Харанхын ба Шулуутын хөлимөл тэжээлэй заводууд, бүсад хэдэн объектнүүд ашаглалгада тушаагдаа бшуу.

Республикын хүдөө ажахыда сагай уларилһаа боложо, хэды хүндэ хүшэр байдалай тохёолдобошье, олохон совхоз, колхоз, отделени, фермэ болон бригадууд олон коллективүүд, үйлэдбэриин хэдэн олон түрүүшүүл эмхи гуримтайгаар, эдэбхи эрмэлзэлтэйгээр хүдэлжэ, мал ажалай продуктнуудые хүдалдаха даабари, ниитын адууһа мал үсхэбэрилхэ түсэб дүүргэжэ шадаһан байна. Зэдын районой Оёорой, Торинн, Баргажанай Бодоной, Яруунын «Комсомольский» совхозууд, Түнхэнэй «Маяк», Улаан-Удын районой «Искра» колхозууд һайн амжалта туйлаа.

Арбадахи табан жэлэй туршада мал ажалай үйлэдбэжэлһэн байна. Олон газарта хүдэлмэриин сагые гүйсэд хэрэглэхэгүй, ажалай болон технологическа журам алдаха, кадрнуудай тогтосогүй байдал ушарһаар һэн тула эдээн тушаа үгэ хүүр дэлгэрхэл ёһотойнь мэдээжэ.

Эдэ болон бусад дутуу дунданууда уламжалан, республикын промышленностиин ашаг үрэнь багадана. Энэ жэлэй 11 һарын туршада олон предприятинуд продукци худалдаха түсэб дүүргэжэ шадаагүй. Иимэ байдалтай коммунистнууд эбсэхэ зэргэгүй.

ЛВРЗ-гэй коллектив тоосоото үедэ арга боломжодоо хүрөөгүй. Заводой олон цехүүд удаан саг соо түсэбөө дүүргэдэггүй, нэгэ жэгдэ хүдэлдэгүй байна. Энэмнай ехэнхи ушарта ажалай эмхидхэлэй һулаһаа болоһон дутагдал шуу. Станок, оньһон түхеэрэлгэнүүдые хүсэд хүсэн соонь ашаглахагүй ябадал олон ушараа. Тиимэһээ эндэхи коммунистнууд партийна комитедэй һула хүтэлбэриие тон зуб шүүмжэлээ.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ тухай асуудалда олон суглаануд дээрэ горитой анхарал хандуулагдаа. Тэрэнэй ургалта республика дотор бирагүй байдалтай. «Электромашина», Кировэй нэрэмжэтэ заводуудай, Сэлэнгын модоной баазын, Ээдын комбинадай, мүн бусад предприятинуудай коммунистнууд энэ талаар олон ажаглалта хэһэн байна.

Партийна олон организацинуудай (тэрэ тоодо «Теплоприбор» заводой, локомотивна депогой, «Забайкаллес» нэгэдэлэй леспромхозуудай) коммунистнуудай залуу хүдэлмэришэдтэй ябуулдаг хүдэлмэри, һурган хүмүүжүүлэгшэдэй ажал ябуулга һайжаруулха шухала байһан тушаа тэмдэглэһэн байна. Залуу үеэ тэниие ниитэ-политическэ хэмжээ ябуулганууда үргэнөөр хабаадуулха хэрэг эдэбхижүүлхэ шухала.

Барилгын үйлэдбэриин асуудалнууд тоосоото һунгалтын суглаануд дээрэ мүн лэ үргэнөөр зүбшэгдөө. Тиимэ байха зэргэтэйшье. Республикын барилгын индустри мүнөө болотороо гэзгэлдэ оронхой, энэ үе сагай эрилтэ ханга-жа шададаггүй байнаар. Улаан-Удын гэр барилгын комбинат, хирпиисын заводууд муугаар хүдэлнэ. «Бүржелезобетон» нэгэдэл үрдахи зорилгоёо бэелүүлнэгүй. «Бурятпромстрой» нэгэдэлэй, «Бурятцелинстрой» трестын парторганизацинуудай суглаан дээрэ барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин шанар, бригадна гуримаар ажаллаха түрүү дүй дүршэлэй һулаар нэбтэрүүлэгдэдэг байһан тухай, дүүргэгдээгүй объектнүүдые эрид хороохо тухай мүн лэ ехэ хөөрэлдөөн болоо.

Хүдөөгэй коммунистнуудай анхаралаа табиха, һанаата болохо юумэниинь олон. Түбхын түрүүндэ хүдөө ажахын үйлэдбэриие интенсификациин замда гаргаха, томодохо, гол мэргэжэлдэ оруулха, оньһожоруулха гэхэ мэтын шухала хэрэгүүдтэ тоосоото һунгалтын суглаануд анхаралаа хандуулба. Малай ашаг шэмэ арьбадахаха, ургаса ехээр абадаг болохо зорилго хараалагдаһан байна. Гэхэ зуура хүдөө ажахын үйлэдбэридэ ушаржа байһан дутагдалнууд, хангалтагүй хүтэлбэри шүүмжэлэгдэхэл ёһоороо шүүмжэлэгдээ.

Хяагтын совхозой коммунистнууд үгэ хэлэхэдээ, партийна организациин, хүтэлбэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй ажал ябуулгын дутагдалнуудые тоб байса элирхэйлбэ. Партком абтаһан шиидхэбринүүдэй дүүргэлтэ мүртэй хинанагүй, ниитын эмхинүүдые муугаар хүтэлбэрилнэ. КПСС-эй XXV съездһээ хойшонхи хугасаада 96 эхин, 78 цехэй парторганизацинууд, партийна 372 бүлэг шэнээр баигуулагдаа. Арба мянга гаран хүн КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаһан байха юм. Эгээ мүнөө үедэ республикымнай партийна организаци 48 мянга гаран коммунистнуудаа нэгэдэн бүридэнэ. Иихэлээрээ партийна эхин организацинуудай ажал ябуулгые саашадань улам пайжаруулха, үүргыень бүри дээшэлүүлхэ таатай зохид әрхэ байдал тогтоогдоно гээшэ.

Республикын партийна олон организацинууд нэрэ эзэгэдээ хүрэмөөр хүдэлнэ, ажалша коллективэйнгээ политическэ бодото эмхидхэлшэ байха үүргэеэ бэелүүлнэ. Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводой, нарин сэмбын комбинадай, «Бурятавторемонт» нэгэдэлэй Шэнэ-Бэрээнэй гол заводой, Баргажанай, леспромхозой, Оёорой, «Комсомольский» совхозуудай, Улаан-Удын районой «Искра» колхозой, Сотниковой шубуунай фабрикын партийна организацинуудай ажал ябуулга маргаалда ходо хүртэдэг.

Гэхэтэй хамта коллективэй үйлэдбэриин, ниитын ажабайдалда һулаар нүлөөлдэг организацинуудай республика соо үшөөл бии байһые тоосоото һунгалтын кампаниин дүн баримталан харуулна. Энэ үедэ ЛВРЗ-гэй, судна бүтээлгын заводой, Байгалай модоной баазын, Джилиндын совхозой партийна организацинуудай ябуулһан партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэридэ горитой дутагдалай бии байһаниинь элирээ. Партийна һунгагдамал зарим органууд ехэ шүүмжэлэлдэ ороо. Тэдэнэй тоодо «Электромашина» заводой, республиканска типографиин, һахалин совхозой, Хилганын колхозой, Улаан-Удын 2-дохи дунда һургуулиин партком болон партбюронууд оролсоно.

Кадрнуудтай ябуулдаг хүдэлмэри шэнжэлэгдээ, бодото сэгнэлтэ үгтөө. Харюусалгата зарим хүтэлбэрилэгшэдэй һанаһанда хүрэмэ бэшээр хүдэлдэг ябадал энэ хэрэгтэ дутуу дунданууда үшөө бии байһые гэршэлнэ. Зарим министерство болон албан зургаануудай партийна организацинуд һулаар хүдэлнэ.

Үзэл сурталай, политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тоосоото һунгалтын үедэ гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэбэ. Гэхэ зуура партийна зарим организацинуудта политическэ хүдэлмэриин эмхидхэл хангалтагүй байдалтай. Үнэгэтэйн үрэ жэмэсэй-овощой заводой, Госкомсельхозтехникын Могойтын отделениин, Суулгын, Хёлгын, Хүлэй совхозуудай партийна организацинуудай энэ талаар ябуулдаг хүдэлмэри шүүмжэлэлдэ ороо.

Юрэдөө, тоосоото һунгалтын суглаануудай, конференцинүүдэй дүнгыень КПСС-эй горкомууд, райкомууд, партийна эхин организацинууд гүнзэгыөөр, алишье талаһаань шэнжэлхэ, тобшолол хэхэ уялгатай.

Урдамнай ехэ хүдэлмэри угтажа байна. Партиин ээлжээтэ съезд болохонь. Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ — хүгжэлтын шэнэ шатада дамжан орохомнай. Урда мэтэ бүхы экономикые хүрдэн түргэнөөр хүгжөөхэ, ашаг үрэ, шанар дээшэлүүлхэ, ажахын ажал ябуулгын эсэсэй һайн үрэ дүн туйлаха гэһэн гол зорилго шиидхэхэ эзргэтэйбди. Энэ гол зорилгын бодото бэелэл хадаа партийна организаци бүхэнэй дайшалхы шадабариһөө эшэ үгдэһэтэй.

К. ШОМОЕВ,
КПСС-эй обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша.

БАМ-ай БАРИЛГАШАДТА

(ТАСС-ай корреспондентнүүд мэлээсэнэ)

ҺАНААГАА ТАБИНА

«ЗамБАМстроймеханизация» трестын ажахын тосоной комплексно бригадануудай түрүү жолоошод ашаанай КрАЗ-уудые капитальна заһабарида ороторнилээд үни саг соо ашагладаг болобо. Тэдэ Ленэ мүрэн-һөө Битим хүрэтэр шорой, хайр шулуу зөөдэг юм.

Магистральна тосхондо «АвтокрАЗ» нэгэдэлэй тухэ-пункт эмхидхэгдэнхэй. Тэндэхи мэргэжэлтэд машинануудхэр хүдэлнэб гэжэ анхардаг, зүбшэл заабари үгэдэг, автомобилиин зарим узелнуудай ямар байһан тухай жолоодой һанамжануудые мэдэжэ абадаг, эбдэрһэн зүйлнүүдые яажа түргөөр заһаха тухай заабари үгэдэг.

Экскаваторнуудые, тракторнуудые, бульдозернуудые, грейдернүүдые, бусад машинануудые барилгада эльгэдэг предприятинуудай тусхай пункт БАМ-ай Баруун участогта эмхидхэгдэнхэй.

А. ГАЙДАЙ.

Усть-Кут,
Эрхүүгэй область.

КОНВЕЙЕР ДЭЭРЭ—ГЭРНҮҮД

ОРОНОЙ зуун зүгэй шулуун нүүрһэнэй эгээл ехэ уурхай ашаглагдажа байһан Нерюнгри шадарай барилгаболон горнягнуудай саг зуурын һуурин тосхонуудта хосаргагдамал хамтын байрануудай, байшан гэрнүүдүхибүүдэй саадуудай, заһиргаанай байшангуудай бүхүйлсэнүүд бии болоо.

Хойто зүгэй хүн зон шэнэ байрануудаа аятай зохидажэ сэгнээ. Эдэ гэрнүүд сэбдэг хүйтэн эрхэ байдалда адамтай гэжэ батадхагдаа. Түбэй газарһаа дулаасуулдаг байһанай ашаар 50 градус хүйтэндэшье эдэ гэрсоо, городой байрадал адли, дулаан байна.

Панелеэр хэгдэһэн хабсаргагдамал гэрнүүдые бүтаталаар Амар шадарай эгээл томо предприятиХорско комбинат Алас-Дурныи шэнэ барилгануудБайгал-Амарай түмэр замда иимэ гэрнүүдые эльгэдбайна.

В. ЧЕ

Хор,
Хабаровска хизаар.

ХҮСЭД БҮРИН АШАГЛАХА

ТЕХНОЛОГИЧЕСКА зомгооһо үйлэдбэрилхэ цех БАМ-ай оршондохи ой модоной баялигые бүрин үрэтэйгөөр хэрэглэхэдэ туһалха юм. Түмэр замай участогта тэрэнэй барилга эхилэнхэй. Тындэ шадаг «Беленький» гэжэ леспромхозой түрүүшын иимэ продукци үгэжэ эхилээ.

Ороной арадай ажахыда ба гадаадын гүрэнүүдтэй далдахые жэл бүри миллионһоо үлүүтэй кубометр эльгэдэг хүсэ ехэтэй шэнэ хэдэн ойн ажахынуудБ-ай Түбэй участогта хүдэлһэн юм. Зүгөөр тэдэ мэдээрээ гансал үнэтэй һайн модо бэлдэдэг. Бүхы промхозуудта байгуулагдаһаар хараалагдаһан шэнэхүүдэй ашаглалгда ороходо, ямаршье модо болруулдаг болохо. Тиихэдэ продукци бүтээлгые жэлэй мянга гаран кубометрээр ехэдхэхэ арга олдохо.

А. КРИВЧЕН

Тындэ,
Амарай область.

САҺАНАЙ УРЫЕ ҮРДИН ЗАЙСУУЛХА

БАЙГАЛАЙ тоннельдэ дүтэ оршодог Гоуджекит нида «Лавина-зонд» гэжэ шэнэ автомат тухэ хабсаргагдаа. Саһанай эгээл ехээр суглардаг газ онсо нарин аппаратура тодхогдонхой.

Саһанай нягтарал ба температура тухай мэдэ саһанай урын станциин түбтэ түхэреэн сүүдхэ соо байдаг. Саһанай урын һолжорхо аюул тухай опер нууд, геологууд, барилгашад болон харгышадта урид һануулха аргатай.

Киевэй кибернетикын институдай мэргэжэлтэдтэй та Дунда Азиин эрдэмтэд «Лавина-зонд» гэжэ ам түхеэрэлгэ зохёон бүтээгээ юм. БАМ-ай саһанай ехээр суглардаг участогуудта тэдэнние түрүүлэн жо, туршаһан байна. Хөрдохи иимэ түхеэрэлгэ Нга станцида хабсаргагдаха юм. Тэндэ Забайкалинлогууд Удоканай эдэй уурхайе шэнжэлхэ хүдэябуулна. Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ Хойто-Муялые һэтэлэн малтаһан тоннелиин баруун ба зүүн нуудай шэнэ станциннуудта иимэрхүү аппаратура хагдаха байна.

Л. ФАДЕ

Шэтэ.

НОМДО ДУРАТАИШУУЛДА БЭЛЭГ

БАЙГАЛ-АМАРАЙ түмэр замай барилга дээрэдэг Украиныи барилгашадай ажаһуудаг Ургал тодиблиотекэдэ автографуудтай номууд иэмээгдэбрилгашадта айлшалһан Киевэй, Донецкыи, Одессыи зохёолшод эдэ номуудые бэлэглээ юм.

Тосхоной библиотекэдэ арбаад мянган номтоно. Эндэ ородэй ба гадаадын классическа литемүнөөнэй авторнуудэй зохёолнууд, нютагай хэблэрраһан шэнэ номууд олон.

Ургалда наймадахи барилгашан бүхэниинь заочно радаг студент юм. Тэдэнэртэ зорюулагдажа, абонехангалга эмхидхэгдэнхэй. Хабаровска хизаарай библиотекэ хэрэгтэй учебникүүд болон тайлбари номуудые тон богони болзорто эльгэдэг юм. Алдынын энэ ехэ библиотекын хүдэлмэрилэгшэдые до һайн мэдэхэ. Тэдэ уншагшадай конференцинШэнэ номуудай шэнэлэлэнүүдые үнгэргэхэдэ тү300 гаран хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые нэдэг Ургалай номдо дуратайшуулай клубай гэдХабаровскын библиотекэнүүд харилсаа хөтлөө тогт

З. ГОЛОДНИЦ

Ургал,
БАМ-ай Зүүн участок.

УРАН ЗОХЁОЛШОД ЗОРИЛГОЁО ТОДОРУУЛНА

«Россин уран зохёолшодой V съездын дүн болон Буряадай уран зохёолшодой зорилгонууд» гэһэн асуудалаар уран зохёолшодой партийна нээмэл суглаан һаяхан болобо. Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ **Н. Г. Дамдинов** табигдаһан асуудалаар элидхэл хээ. Россин уран зохёолшодой V съезд дээрэ хэгдэһэн тоосоото элидхэл соошье, делегадуудай хэлэһэн үгэ соошье буряад литературада үндэр сэгнэлтэ үгтөө гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглэһэн байна. Илангаяа И. Калашниковай «Шуһата зэбүүн саг» гэһэн роман тушаа һайхан үгэнүүд хэлэгдээ. Мүнөө сагай эрилтэдэ хүрэмэ, хүн зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулмаар, гүн ехэ удха багтааһаа, һайн һайхан зохёолнуудые бэшэхэ зорилго совет уран зохёолшодой үмэнэ табигдана. **«Социалис соёлые, искусствые хүгжөөлгэдэ туһа хүргэхэ, совет хүнүүдэй марксистско-ленинскэ үзэл бодолые бүрилдүүлгэдэ, оюун ухаанайнь олон янзын зриллые бүрин гүйсэдөөр хангаха хэрэгтэ үүргыень дээшэлүүлхэ.»** — гэжэ олоной анхаралда тунхаглагдаһан КПСС-эй ЦК-гай Проект соо хэлэгдэнэ бшуу. Партиин-табиһан эдэ зорилгонуудтай зохилдуулан, Россин уран зохёолшодой съезд дээрэ баталагдан абтаһан тогтоол Буряадай уран зохёолшодой хүдэлмэриин хараа шугамынь боложо үгэхэ ёһотой.

СССР-эй уран зохёолшодой VII съездын делегадуудаар Н. Г. Дамдинов, С. С. Цырендоржиев, Ц-Ж. А. Жимбиев гэгшэд һунгагдаа, Социалис Ажалай Герой Ц. Н. Номтоев айлшаар уригдаха гэжэ суглаан дээрэ дуулгагдаба.

Делегадууд А. Г. Румянцев, Ц-Д. Д. Дондокова, С. С. Цырендоржиев, уряалаар ошожо, съездын хүдэлмэридэ хабаадаһан Ч-Д. Н. Намжилов гэгшэд өөһэдынгөө һанал бодолнуудые хөөрэжэ үгөө. Мүн уран зохёолшод Ц-Ж. А. Жимбиев, К. Н. Балков гэгшэд үгэ хэлээ.

Суглаан дээрэ тусхай тогтоол баталан абтаа.

Ц. ДОНДОГОЙ.

АМТАН ЭДЕЭ БЭЛДЭГШЭД

Улаан-Удын конди фабрикын коллектдандаа хүн зоной тайгаар худалдан байһан батончик тэнүүдые хэрэг болиходо, «каш «квартет», «астра» ма» гэһэн шэнэ продукци үйлэдб гаргадаг болоһон Тиихэдэ Тарб фабрикын конди пастила, мармела нүүдэй шэнэ т үйлэдбэридөө нэ бэ. Иимэ зүйлн дондоной хиһоо х хин ехээр үйлэдб дэдэг болоһон «Нежный», «дачн һэн мармеладуу зон ехэ дуратайг далдан абана. Ф технолог, эдэ промышленности ран Е. И. Ворони нэ зүйлэй продуг дэхэ талаар габ

ЗУРАГУУД кондитернуудай н түрүүшүүл. Дэ Буряадай АССР-хово Советэй Н. Д. Большак ронь — К. В. Гр (зүүн гарһаа), Г. лакова, Г. И. Па

М. СУТУРИНАЙ

Совет орон ДОТОР

НЭГЭ ЖЭГДЭЭР

Ока мүрэнэй зүүн эрье дээрэхи байрын гэрнүүдэй түрүүшын кварталнуудграфигай ёһоор бодхоогдоо юм. Эндэ, Орёл хотын урда хубида, хэдэн зуугаад гэр бүлэ шэнэ гэрнүүдые толлоо.

Түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ городой 3 мянга шахуу хүн шэнэ байра абаа юм. Тиин «Орелстрой» управлениин барилганууда бахардуугаар ажаллаха ушар үзэгдөөгүй.

Хотын болон областиин бүхы томо барилгын трестнүүдтэ барилга таһалгаряагүйгөөр, нэгэ жэгдээр хэдэг заншалтай болонхой. Тиигэжэ гэр байра барилгые нилээд түргэдхэхэ, дүүргэгдээгүй барилгые үсөөн болгохо арга олдоһон байна.

ГЭРЭЙ ФЕРМЭНҮҮД ТУШАА АНХАРАЛ

Витебскэ областиин хүдөөгэй хүн зоной үмсынгөө ажахыһаа хүдалдаһан һүөөр Витебскын болон Оршын хүн зониие бүхэли жэл соо хангажа болохо. Тэдэнэр мүнөө жэл 100 мянга шахуу тонно һү хүдалдаа.

Докшицка сельскэ Советэй харьяата газар дээрэ шефскэ хүдэлмэри шадамараар эмхидхэгдэнэ. Бууса шадарай участогай хүрьһэ бэлдэхэдэнь, хүдөөгэй хүн зондо эндэ туһалдаг. Тэдэнэртэ үрэһэ хүрэнгэ хубаарилагдадаг, үмсын мал талха тарьяанай зүйлнүүдээр хангагдадаг. Тэрээнһээ гадна, хүдөөгэй хүн зон таримал ногоон талмай болон нуга саблалан дээрэ үбһэ бэлдэдэг байха юм. Тиигэжэ энэ табан жэлдэ районой хүн зон хоёр дахин ехэ продукци худалдаа. Харин мүнөө жэл үнеэн бүриһөө 700 килограмм һүн худалдагдаһан байна.

АРАДАЙ УРАН БЭЛИГЭЙ БУЛАГ

А. Довженкын нэрэмжэтэ студиин «Такая поздняя, такая теплая осень» гэһэн шэнэ фильмдэ Глинницэ тосхоной цимбалистнуудай ансамбль буулгагдаха болоо.

Буковинын энэ тосхоной айл бүхэндэ шахуу цимбала гэжэ инструмент дээрэ наадаг. Нютагай уран шадабаритадай бүтээһэн эдэ инструментнүүд хүдөөгэй музейдэ эгээл үнэтэй сэнтэй зүйлнүүд мэтээр хадагалагдажа байдаг.

Республика соогоо түрүүлэн арадай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн эндэхи цимбалистнуудай ансамбль Украина дотороо суутай юм. Тус ансамбль хүгжэмэй фестивальнууд болон конкурснуудай шангуудта оло дахин хүртэһэн байна.

Харин Глинницэдэ цимбалистнуудай шэнэ халаан ургана. Районой хүгжэмэй һургуулиин хүдөөгэй филиалда нээгдэһэн тусхай класста үхибүүд энэ инструмент дээрэ наадажа һураха аргатай. Мүнөө Черновицка областьдо хүдөөгэй хүгжэмэй 4 һургуули, тусхай 20 һургуули хүдэлнэ. Тэндэ арадай инструментнүүд дээрэ наадажа һургадаг.

ТАЛЫН ВИНОГРАДНИГУУД

Республикын зүүн хубида оршодог Ширакска голдо виноградай плантаци байгуулагдана. Ркацители, мцване, саперави гэжэ промышленна сортнууд ехэ талмайда таригдадаг болонхой. Эдээгээр жэмэсэй суута архи нэрэдэг байна. Табан жэлэй саада тээ эндэ таригдаһан плантаци дээрэһээ энэ сезондо түрүүшын баян ургаса хуряагдаа: гектарһаа 100 гаран центнер үрэ жэмэс суглуулагдаа.

КПСС-эй XXV съездын һүүлдэ республика дотор туе һалбариие эршэмтэйгээр хүгжөөхэ хараа шэглэл амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Виноград тарижа ургуулдаг колхоз, совхозууд байгуулагданхай, ган гасууртай тала газар ашаглагдана. Ороной Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлиүүдэй проектээр хараалагдаһанай ёһоор, шэнэ табан жэлэй эсэс болотор гансахан Ширакска талада виноград үйлэдбэрилгэ хоёр дахин ехэ болохо байна.

ЭСЭГЭНЭРЭЙ ХАРГЫГААР

Киргизэй Ош хотын драмын театрай коллектив Шекспирэй «Гамлет» гэжэ трагедиие табиба.

Театрай ахамад режиссер И. Рыскулов тэрэниие табяа юм. Эсэгынгээ —театрай болон киногой актер, СССР-эй арадай артист М. Рыскуловай хэрэгые тэрэ энэ бүтээлээрээ үргэлжэлүүлбэ.

ЗАСАГАЙ ЗУРГААНУУДТА

КОМИССИ ДУРАДХАБА

Республикын Верховно Советдэй элүүрые хамгаалгын, социальна хангалгын талаар саг үргэлжын комисси ээлдэрэй заседани дээрээ Улаан-Удэ городой амбулаториинууд, поликлиникэнүүдэй худэлмэри тухай асуудал зүбшөөн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар городской Советдэй гүйсэдхэмой элүүрые хамгаалгын таһагые даагша Э. Е. Васильева элидхэбэ.

Һүүлэй жилнүүдтэ поликлиникэнүүд, элүүрые хамгаалгын пунктнуудай тоо олошороо, тэдэнэй материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижээ гээд комисси тэмдэглэбэ. Түргэн туһаламжын больницын худэлмэри һайжаруулха талаар хэмжэнүүд абтаа, кардиологическа шэнэ кабинетууд, кабинедүүд бии болгогдоо.

Мүнөө городой амбулаториинууд, поликлиникэнүүд, 23 мэргэжэлээр хүн зондо туһа хүргэнэ. Медицинын институтнуудай худэлмэришэд ба алба хаагшадта тусхай регистратуранууд бии болгогдоо. Профилактикэлэй ба методическа худэлмэри, наркологическа албанай худэлмэри һайжаруулагдаа.

Гэхэтэй хамта, медицинскэ эмхи зургаануудай материально-техническэ үндэһэ һуури гүйсэд бэхижээгүй, зарим талаараа ямаршалгын ба һэргылэмжын, санитарна гэгээрэлэй худэлмэри һанаһанда хүрэхөөр ябуулагданагүй гээд саг үргэлжлүлэн комисси тоолоно. Хэдэ хэдэн поликлиникэнүүдтэ ажалшадай хүсэлтэй, медицинын зарим худэлмэрилэгшэд хүндэтэ бүдүүлигээр хандана. Амбулаториинууд ба поликлиникэнүүд хүнүүдэй үбшэлхэ ябадалые үсөөрүүлжэ чадаагүй байнаар.

Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Элүүрые хамгаалгын ба социальна хангалгын талаар саг үргэлжын комисси баталан абаһан тогтоол-соогоо эдэ дутагдалнуудые усадхахыень Элүүрые хамгаалгын министерствэдэ, Буряадской Советдэй гүйсэдкомой элүүрые хамгаалха талаар дурадхаба.

С. ДОРЖИЕВ.

ХАЛШАДАЙ БӨШЭГҮҮДҺЭЭ БАНИ ХЭРЭГТЭЙ

...рийн районой Булам-...ой хүн зондо бани...а хэрэгтэй. Бэ... автобусоор, туда...аһан ...ашиннаар, зарим...даа ...ораар Хори ошоо, ба...ородог байнабди. Ба...нида орохоор ошоһон хүнүүд автобусой дүүрэн байхадань, Хоридо хонохо баатай болодог. Тингэжэ хүнүүд ажалһаа хойнотоно, наһатай хүнүүд банида орохоёо холо ошэжэ, тулиин ха юм.

Булам тосхоной ажалшад, ...ааг хэрэгтэй. Тэдэ...

...ИТЫН ЭДЕЭ ХООЛОЙ ...МЬАБАРИИН АЖАХЫНУУД

...вагай районой түб бо... Ионаһын кулинарнуудар суу кинематографуудай анхарал татаһан ...Тодоной эндэ буулгаһан «Спитерть — самое» гэһэн шэнэ бараг... фильм «Ванга» гэжэ ресторанай шадабариһай хоорэнэ.

...ехишье, мүн ерэһэнүүд элдэб янзын эдеэ барихала олоошэ ерэдэг. Ара талын албанууд фильмдэ оруулагдаагүйшье һаань, тэдэнэй ашаар тус предприяти Литпотребсоюзай нютын эдеэ хоолой коллективүүдэй хоорондохи мүрысөөндэ эрхимдэдэг байна. Ушарынь гэбэл, энэ кафе-ресторан хамһабариин ажахытай юм. Нютагай ой модоной ажахын хоолһоо байһан байрануу...

...ооо 200 толгой гахай байлгадаг болонхой. Тингэжэ эдеэ хоолой үлэгдэлнүүд...

...ой хоолой үлэгдэлнүүд...

...ааһан. Тэрэнэй ёһоор кафе-столовонууд ажахынууд хоорондын мал ажалай комплексуудта эдеэнэй хоолой үлэгдэлнүүдые эльгэгэгэд, орондонь хүнгэлэлтэтэй сэнгэгэр мяха, һү абадаг байха юм.

Эндэхи кооператорнуудай дүй дүршэл Литвагай бусадшье районуудай нютын эдеэ хоолой худэлмэрилэгшэдые һонирхуулһан байна.

Литвагай кооператорнууд хэрэглэгшэдые хангалгаяа һайжаруулхын тула бусадшье нөөсэнүүдые бэдэрдэг. Жэшээлбэл, Варенска районой нютын эдеэ хоолой предприяти хэлсэ баталһан байна. Тэрэнэй ёһоор кафе-столовонууд ажахынууд хоорондын мал ажалай комплексуудта эдеэнэй хоолой үлэгдэлнүүдые эльгэгэгэд, орондонь хүнгэлэлтэтэй сэнгэгэр мяха, һү абадаг байха юм.

Эндэхи кооператорнуудай дүй дүршэл Литвагай бусадшье районуудай нютын эдеэ хоолой худэлмэрилэгшэдые һонирхуулһан байна.

МҮРЫСӨӨДЭГ ХҮРШЭ ОБЛАСТЬһОО ЕРӨҺӨН БӨШЭГ

...УЖАМ ДЭЛГЭР УРТАДА

...анная станциһаа гараад ...урагшаа шэглэн зурыгаа...амал харгы ой модохада гүбэннүүдые даа...оно. Энэ харгыгаар хэдэн хутэлнүүдые ...Баруун-Бургаанатые ...ат. Тэрэнэй адагта, ...олой хойморто үргэн ...ин харагдашана. Энэм...ан-Одон» колхозой туриин гэшэ.

...аруун тээшээ оноо ...унажа, таримал модолдэб сэсэгтэ һөөгүүгоорһон үйлсэнүүд, тэзубшан бодоһон дунгуули, интернат, соёшан, конторо, участльница болон магазиуринай түхэл шарайе шэмэглэнэ...

...түрүүн эндэ хэдэхэн ...эрнүүд, үһэг, һэеы ...голлон байһан ааб...хэдэ Урта гээшэ урда ...ойшо угай малша зорижаһан заха тохой ...байһан юм. Тэрэнэй ...луу гүбээ, хаялгануушадай абар-табар бууэ харагдадаг байгаа. ...рнь табан хушуун ...гүүд таран бэлшэжэ, ...амбын хаһаг тэргэнүүналдаан таһалдадаг...

...Тиигээд лэ дайнай ...злнүүдтэ Агада һурагүгэдэй тэмээн унаа...эн удэр соо ябажа ...нь мартагшагүйб.

...мүнөө хоёрхон часай ...ю хүрэжэ ерэзд, шэ...пуурининие болоод ...алуу зониие хаража ...ябахадаа: «Эдэ за...ерэздүйнь эндэнээл...һэтэй ха юм даа», ...знан урмашанаб. Энэ ...һэниинь үсэгэлдэрэй ...даар эхи табигдаад. ...эй ажалша хүнүүдээр ...аан һалбаржа байна ...ооо хо...

...үсэгэлдэрэй ветера...нөөдэрэй ажалшад? ...конторын гэрэй нюур ...хеэрэгдэһэн томо ...эй нэгэн дээрэ тодо ...ниилэн бэшэгдэһэн ...ной нэрэнүүд энэ ...харюу боложо үгэ...н хайрануудаар шаг...зоной нэрэнүүдые ...аһаб- «Алдар солын» ...гурбадахи шатын, ...оной орденуудтай ...Лодонов, Ажалай ...ай орденуудтай Нам...нхобоев, Галсан Цы...Цырендоржо Даши...й Алдар Солын III ...ненуудтай Цырендаша ...Цыпилма Даримаева, ...ов, Цынгэ Лодонов, ...ай тэмдэг» орденто...сараев...

...байгаа бэд даа, ду...дэнхэй,—гээд энэ ...удамни бии болоһон Чимитдоржо Юндунович Юндунов гараа һарбайха зуураа миһэрсэгээн хэлэбэ. — Тиихэдэ үшөө эндэ коммунис ажалай удернигууд бэшэгдэнхэй...

Зэргэлээ стенд дээрэнь колхозой табан жэлэй түсэбүүд, мүн социалис уялгануу бэшэгдэнхэй.

Нютаг бүхэн өөрын онсо шэнжэтэй байдаг ха юм даа. Урта нютагай шэнжэ—уужам тала гүбэннүүд, тэндэхи бэлшээри, сабшалан, тарялангууд, баһа дэлгэр тэнюун сэдьхэлтэй зон, тэдэнэй шуурагуй аад, бүхэриг даамай ажал хэрэгүүд...

Эдэ бэлшээри, сабшалан, тарялангууд дээгүүр ябажа, хүн зонтойнь танилсаха, ажал хэрэгээрнь һонирхохо хүсэл түрэжэ ябааб. Энэ хүсэлыемни колхозой түрүүлэгшэ, партийна бюрогой секретарь хоёршье дэмжэбэ.

—Эгээл Чимитдоржо Юндуновичтай хамта ябагты. Би районһоо ерэхэ зониие хүлеэхэмни гээшэ ааб даа,—гэн Намсарай Линхобоевич парторг тээшээ хараад һууба.

—Болоно ааб даа,— гэжэ тэрэнь зүбшөөбэ...

* * *

Парторгын машина гүбээе уруудан гүйдэлөө түргэдхэбэ. Иигээд хаана ошохоёо ябаһанаа асуужа тодолноб.

—Тээ тэндэ дүтэхэн түрүү хонишодоймнай нэгэн байдаг юм. Хүрэхэмнай бэд даа?—гэбэ Юндунович.

Ахалагша хонишон Цыренторжо Дашиев эндэхи нютагта үндыгөөд, һургуули болон арминн албанай һүүлээр хорёод жилэй турша соо хонин ажалда хүдэлжэ ябанхай. Тиихэ зуураа, өөрынгөө нүхэр Цыретор Базароватай хоюулан колхозойнгоо хонидые удхэлсэжэ, хүнгэн хүндыень бэзрээ үзэн, энэ болотор хүрэжэ ерэ.

—Түрүүшээр мэгдэншье алдагдаа һэн ааб даа. Тиигэнээр дадажа дүршөөд, зоной зэргэдэ ябана гээшэ аабзабди даа,—гэжэ хөөрэхыень шагнажа һуухадаа, хорёод жилэй урда тээхи хонин ажал һанаандаа оруулнаб.

Тэрэ үеын хонидой үүлтэр, байра, хоол ямар һэм даа, түлшье, нооһоншье ядуу һэмнай. Теэд һүүлэй арба гаран, хорёод жилнүүд соо жэшээгүй ондоо боложо хубилаа ха юм даа. Энэ хадаа хонин ажалдашье үртынхид һаналаа ехэзэр табидаг болоо гэжэ харуулна.

Дашиевай өөрынь үрэ дүнгүүдые хараад үзэе. 1976—77 онуудта зуун эхэ хонин бүриһөө 115—119 хурьгадые абажа түлжүүлһэн байна. Нооһоншье дээшэлээ, хонин бүриин 4 килограмм хараатай. Тиихэдэ 1978 ондо аһан һайн дүн туйлаа һэн. Зуунай 123 хурьга, хонин бүриин 4 килограмм нооһо хайшалаа.

—Һүүлэй хоёр жилдэ аһала гэмгүй дүнгүүд туйлагдаа. Арбадахи табан жилэйнгээ түсэб зуунай 108 хурьгадаар жэгдэрүүлэн дүүргээ хабди. Нооһооршье үлүүлэн дүүргээ һэмди,—гэжэ Цырендоржо Дашиев тодолон хэлэбэ.

Тиихэдэнь бүри урмашажа, «Правительствын дэдэн орден хайрануудай нэгые зүрхэн дээрээ зүүжэ ябаһаниинь зүйтэй байна ха юм даа»,—гээд һанаа һэмби.

Танилсажа хөөрэлдэхэдэ, залан ульгам хүн байшоо. Энэньшье, һүүлдэ мэдэхэдэмни, гайхахаар бэшэ байба бшуу. Ушарынь, Цыдыпов эдэбхитэй, урдалхуу, найдабари ехэтэй, юумэнһээ бэлээр тунхарихагүй хүн байгаа ха юм. КПСС-эй Могойтын райкомой гэшүүн, Уртын сельсоведэй депутат, партийна эхин организациингаа бюрогой болон арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүн, агитатор юм.

Парторгын хөөрэһэнэй ёһоор, гушаад хонишодой хахадынь нооһо хайшалха түсэб үялгануудаа 120 процент хүрэтэр үлүүлэн дүүргэһэн байна ха юм. Долоон хонишод табан жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэжэ, Ленинскэ Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа. Энэзэниие нютагай омогорхол мүн гээд хэлээ һаа, алдуу болохогүй бэшэ аал даа?!

Саашанхи замнай сагаан эдеэнэй эзэд тээшэ шэглэбэ. Энэ замдаа колхозой эбэртэ бодо малай цехэй начальник Цыбен-Гэлэг Цыденжаповтай уулзаабди.

«Улаан Одон» колхоздо түрүү һаалишад үсөөн бэшэ. Округой һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа, КПСС-эй обком, облгүйсэдком, облсовпроф болон ВЛКСМ-эй обкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар, мүн ВДНХ-да ошохо путевконуудаар 4 һаалишад шагнагдаһан байна. Эдэнэр хэд бэ гэбэл: үнеэн бүриһөө 2530 килограмм һү һааһан Ханда Намсараева, үнеэн бүхэнһөө 2350 килограмм һү һааһан Цыцык Цыренжапова, 2235 килограмм һү һааһан Цымжидма Дугарова, 2150 килограмм һү һааһан Цындыма Дамбаева гэгшэд болоно. Эдэ һаалишад һү һаалгаар табан жэлэйнгээ түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ, Ленинскэ Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан байна. Тиин колхозой бүхы һаалишад үндэр дүнгүүдэй түлөө тэмсэжэ оробо ха юм.

Коммунис партиингаа XXVI съездые угтуулан дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ябаса болон арбадахи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ уртынхидые хододоо һонирхуулжа байдаг. Квартал, жэл үнгэрхэ бүри дүнгүүд согсолон гаргагдадаг. Тиин энэ бүгэдэ арадай ехэ мүрысөөндэ Уртын ажалшад уридлаад лэ байдаг юм. Тэрэнэйнь гэршэ болгон хоёр баримта дурдая. Нэгэдэхинь —1978 оной ажал хүдэлмэриин дүнгүүдээр «Улаан Одон» колхоз КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туугаар шагнагдаа һэн. Хоёрдохинь—энэ колхоз 1979—1980 онуудай үбэлэй үедэ мал ажалай продуктнуудые ехэдхэхын түлөө дэлгэрһэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна. Август һарын һүүл багаар энэ үндэр шагналые «Улаан Одон» колхозой түлөөлэгшэдтэ баруулха зуураа, КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, партиин окружкомой нэгэдэхи секретарь Федор Иванович Филатов үгэ хэлэжэ, энэ жэлэй, тиин арбадахи табан жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхыень уртынхидта хүсөө һэн. Энэ шагналда харюу болгон, табан жэлэй түсэбөөс гадуур үшөө 400 тонно һү, 40 тонно нооһо, 4800 тонно тариа, 125 тонно хартаабха, 65 тонно овощ жэлэй дүүрэтэр гүрэндөө худалдахабди гэһэн уялга абаһан юм.

Мүнөө колхозой түрүүлэгшэ Намсарай Линхобоевич Линхобоев, партийна бюрогой секретарь Чимитдоржо Юндунович Юндунов, мүн нютагай бусад хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд район, округ, область болон гүрэнэй шагнал тугуудаар толорон байһан кабинет соо сугларанхай, түсэб уялгануудай дүүргэлтэтэй танилсажа һуухадаа, урма баяртайнууд. Уртынхид уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Энэ жэлдэ 4800 гектар талмайһаа 53 мянган центнер гэхэ гү, али гектар бүриин 11 центнер тариан абтаа. Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэбүүд бүхы зүйлнүүдээр округ дотор тон түрүүлэн амжалтатайгаар дүүргэгдэ.

Уужам дэлгэр Уртада улад зонойнь ажалай амжалтанууд иигэжэ урма баяраар, олоной омогорхолоор халин, Совет орондоо, түрэл партидаа бэлэг болгон барюулагданал.

А. ЖАМБАЛОН.
Шэтын область.

Танилцаа ямараар хангана аа

МАЛШАДАЙ ЭЛҮҮР ЭНХЫН ТҮЛӨӨ

Загарай — республикымнай промышленна шэглэлтэй районуудай нэгэн. Эндэ модо үйлэдбэрилдэг, байгаалиин баялигуудые ашагладаг ба авто-заһабарилгын промышленность хүтлкэнги. Худөө ажахыдань 4 совхоз, 3 колхоз, 1 ОПХ ороно. Тэдэнэр хамта дээрээ һу һаалиин 21 фермэ, хонидой 74 отара, гахайн 3 фермэ, шахалгын 18 гүүртэ нэгэдүүлнэ. 631 хүн мал ажал дээрэ худэлнэ.

Худөө ажахын худэлмэрилэгшэдые медицинын талаар хангаха асуудалда, районой партийна, совет органууд, элүүрые хамгаалгын худэлмэрилэгшэд гол анхаралаа хандуулна. 6 больница, 2 амбулатори, фельдшерско-акушерскэ 21 пункт малшадые арганла, элүүр энхэ байхынь түлөө оролдоно. Малшадые эмшэлдэг эмхи зургаануудай һүүлшын жилнүүдтэ бүхы хэрэгсэлнүүдээр хангагдаха талань һайжараа. Жэшээлхэдэ, Ангир, Наран тосхонуудта фельдшерскэ пунктнууд шинээр нээгдээ. «Дружба», Онохойн совхозуудай ба Хурбын ОПХ-гай хүсөөр Шэнэ-Хурбын больница заһабарилгадаа.

Тосхондо ажалладаг медицинскэ худэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл шадабариниень дээшэлүүлхэ зорилготойгоор районно больницын дэргэдэ фельдшерскэ пунктнуудые даагшанарай, акушеркэнүүдэй семинарнууд саг үргэлжэ үнгэргэдэнэ. Врачнуудай конференциинүүд һара бүхэндэ эмхидхэгдэжэ, элүүр энхые хамгаалгын шэнэ шэнэ һонинуудтай тэдэнэй саг дары танилсажа байха арга боломжо олгогдоно.

Гүүртэ болон отарануудай малшадые, гэр бүлөөрөө тэндэ ажаллажа байгаа зоние байрадань хангахын түлөө 1972 оной хойно районно больницын дэргэдэ нүүдэл амбулатори бии болгогдоһон юм. Тэрэниие фельдшер В. Н. Александрова даана. Энэ нүүдэл амбулаторн малшадые үбшэнһөө һэргылхэ, үбдэһэн зониень аргалха, эм үгэхэ, отара болон фермэнүүдтэ ариг сэбэрые шалгаха уялгатай. Мүн баһа участогуудтахи больницануудай врачнууд ба элүүр энхые хамгаалгын бүсад худэлмэрилэгшэд, фельдшерскэ пунктнуудые даагшаар малшадые хэр зэргээр хангаһаб, санитарно-гигиеналай худэлмэри малшадтай хэр һайнаар ябуулагданаб гэжэ хинаха эрхэтэй.

Нинтын малай үбэлжэлгын харюусалгатан хапа түлэг дундаа. Эгээл энэ үедэ нүүдэл амбулаторин фельдшертэй хамта районно больницын врачнууд малай байранууд дээгүүр ябажа, хонишодые, үхэршэдые гэр бүлөөрөө худэлжэ байһан газартань эмшэлнэ, элдэб үбшэнһөө, үбэлэй үедэ илангаяа, гриппнээ һэргылхэ талаар ехэ ажал ябуулна. Тусхай мэргэжэлтэй врачнуудаа бүридэһэн бригадын гэшүүд холын тосхонуудай, илангаяа гүүртэ болон отарануудай хүн зондо ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Районой гурбан томо больницын врачнарһаа бүридэһэн нимэ бригадануудай эмхидхэгдэһэр 4 жилэй турша соо ехэхэн ажал ябуулагдаба. Энээнэй ашаар ба бусад олон эмхидхэлэй хэмжээ ябуулгануудые бэлэлүүлһэнэй ашаар манай районой малшадта үзүүлэгдэдэг туһаламжа шанараараа һураггүй һайжаруулагдаа.

Малшадые хангалгын хэр зэргээр ябажа байһан тухай асуудалнууд районой медицинскэ соведүүд дээрэ харагдана. Худөө ажахын худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомуудай ба элүүр энхые хамгаалгын худэлмэрилэгшэдэй хамтын заседанинууд дээрэ врачнарай ба бусад худэлмэрилэгшэдэй, мүн баһа ажахынуудай профсоюзай комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй тоосоонууд жэл бүри шагнагдадаг болонхой.

Арбадахи табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын ба түрэл партиингаа XXVI съездые нэрэтэй солотоигоор уттахын түлөө районоймнай элүүр энхые хамгаалгын эмхи зургаануудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөн үргэн дэлгэсэ абанхаи. Эдэ социалис уялгануудан шухала пунктнуудай нэгэн гэхэдэ, малшадта хүргэгдэхэ туһаламжын шанарые эрид дээшэлүүлгэ болоно. Энэ талаар республика дотор дэлгэрһэн харалга-конкурсдо районоймнай элүүрые хамгаалгын худэлмэрилэгшэд 1980 оной хоёр кварталай дүнгөөр илажа, КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Советдэй, облпрофсоведэй оа ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан туугта хүртөө һэн.

«1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүтлэлтын гол шэглэлнүүд» тушаа Советскэ Союзай коммунис партиин XXVI съезд дээрэ харагдаха КПСС-эй ЦК-гай проектые манай худэлмэрилэгшэд урма баяртайгаар уттажа, хэлуунаар дэмжэнэ, үргэнөөр зүбшэн хэлсэнэ. Энэ шухала документтэй танилсаад байхадаа, Эхэ ороной нүгөө хүгжэлтөөр омогорхонобди. Элүүрые хамгаалгада ехэ анхарал хандуулагдадагынь һайшаалтай. «Медицинскэ эмнэлгэдэ научно-техническэ түйлалтануудые түргөөр, үргэнөөр нэвтэрүүлхэ, медицинскэ худэлмэрилэгшэдэй ажалай эмхидхэлэй түрүү онол арганнуудые хэрэглэхэ хэмжээнүүдые абаха» гэһэн заабари гүн удхатай. Элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай тоо саашадаа олошоруулагдаха байна. Тэдэнэрэй эмнэлгын хэрэгсэлнүүдээр, инструментнүүдээр, медицинскэ техникэ болон түхеэрэлгэнүүдээр, транспортаар хангагдасань һайжаруулагдаха. Мүнөөнэй медицинскэ техникые бүтээн гаргалгын үргэдхэгдэжэ байһаниинь ехэ баярламаар. Манай худэлмэрилэгшэд арбадахи табан жэлээ амжалтатайгаар дүүргэжэ, КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ ёһотой һайн уттамжа бэлдэхын түлөө оролдоно.

Б. ЦЫРЕНОЕ,
Загарайн районой ахамад врачай орлогшо.

РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат

БААТАРШАЛГА АЖАЛАЙ СОЛО

Түрэл Буряад ороноймнай нинслэл хотын Куйбышевай нэрэмжэтэ гуламмаар ябаһан хүнүүд, энэ шадарай олон тоото дэлгүүрнүүдтэшье ороод гараһан анлшад, хүнгүйдэл соо хотынгоо шэнжэ шарай адаглагшад Ц. С. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн гэшхүүр дээрэ табигдаһан нилээд томо, гоё һайхан скульптурна бүтээл харапан лэ байха ёнотой.

Энэмнай Москвагай мэдээжэ скульптор, РСФСР-эй габьяата уран зураача Олег Сергеевич Кирюхинэй уран бэлигтэ гараар бүтээгдэнэ томохон бүтээл болоно гээшэ. Тиимэнээ яарангүй, нэгэ хэды тогтон байжа, тэрэниие хараад үзэсэл.

...Залуу наһанай зали бадаруулан, хойто зүгэй хүйтэн шэмэрүүн һалхи һүрин үрагшаа дабшаһан бүлэг залуушуул. Холые шэртэнэн хёрхо, һонор нюдэнүүд, хүдэр бэснүүдтэнь хүсэ нэмэһэн үргэн сээжэнүүд, замай утые гаталһан задарюун томо алхамууд... Түмэр замай һаяхай лэ табигдаһан рельснуудые зубшан, тэдэ баатаршалгата ажал тээшээ тэгүүлнэ... Гурбан шираг хүбүүдтэй эзргэ гүлмэр залуушье һаа, гүйсэд дүүрэн эрмэлзэлтэй басагахан үлэнгүй алхана. Олон үндэһэ янатаннаа бүридэһэн омог дорюун барилгашадай дунда сидоохон шэртэй — яхад гу, али буряад гу бү мэдэе — залуу хүбүүн мүн лэ залан сэхэ гэшхэлнэ.

Энэ уран бүтээлые нэгэтэшье хараһан хүн эдэмнай манай үе сагай агуу барилга — Байгал-Амарай гүмэр зам баригшад гэжэ тухайлһан байха зэргэтэй. Зүб лэ даа, эдэмнай БАМ-ай баатар хүбүүд ха юм. Тиимэнээ тус хүшөөгөө авторай «БАМ» гэжэ нэрлэнэнинь гайхалгүй бшуу.

Нёдондо хабар манай городто «Бидэ БАМ баринаби» гэжэ Бүхэроссин уран зурагай ехэ выставкын үнгэргэдэжэ, арад зоной айхабтар ехэ һонирхол татаһыень бултадаа һананаоди. Бүхы ороноймнай эрхим бэрхэ уран зураашад, скульпторнууд, графигууд энэ ехэ барилга дээрэ хараһан, үзэһэнөө гоё һайхан бүтээлнүүд болгожо, олоной үзэмжэдэ табиһан байна. Тэдэнэй дунда гансашье Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй бэшэ, харин бүхы ороноймнай нютаг нуганнуудай, тэрэ тоодо Москва, Ленинградай, Кавказай республикануудай, Дунда Азиин түлөөлэгшэд уран бүтээлнүүдээ харуулжа, урма зоригымнай бадаруулаа, зүрхэ сэдьхэлыемнай ехэтэ худэлгөө бэлэй. Нүүлээрнь тэрэ выставкэ БАМ дээрэ харуулагдажа, баһал ехэ амжалтатангаар уттагдаа һэн гэжэ тэмдэглэлтэй. Мүнөө үедэ эдэ зурагуудай ехэнхинь Бүхэсоюзна нүүдэл выставкэ болгогдонхой, үргэн ехэ Эхэ ороноймнай хото городуудаар харуулагдажа үргэлжэлнөөр. Харин Олег Кирюхинэй «БАМ» гэһэн бүтээл манай нинслэл хотые шэмэглэнээр зандаа.

Нэгэ хэды үгэ уран зурааша тухай. Олег Кирюхинэй нэрэ жараад оной эхээр олондо мэдээжэ болоһон юм. Юуб гэхэдэ, тэрэ үедэ залуу уран зурааша «Высотники» гэһэн скульптурна томо композици бүтээжэ, гансатал олониитын болон уран зураашадай анхарал эээлһэн байха. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо олон тоото бүхэсоюзна, бүхэроссин болон зональна выставкэнүүдтэ хабаадажа, харагшадай һайшаал маргаалда хүртэдэг болоо бэлэй. Тэрэнэй онсо илгаань гэхэдэ, мүнөөнэй үе сагай байдал, ажалай эршэтэ охин соопоо гараһан үйлэ хэрэгүүдые тобойсо, эли тодоор, өөрын онсо маягтайгаар харуулдаг байна бшуу. Тиимэнээ тэрэ үе сагайнгаа үнэн сэхэ уран зурааша боложо шадаа. Энээниинь Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үеын байдал харуулһан «Ополченцууд» гэһэн томо бүтээлынь үнэнһэмөөр гэршэлнэ. Һүүлээрнь «Илагшад» гэһэн баһал ехэ скульптурна композицинь гэршэлдэг байна. 1976 ондо үнгэргэгдэһэн «Советская Россия» гэжэ Бүхэроссин V выставкын эхиндэ энэ томо бүтээлынь табигдаһан юм.

Харин һүүлэй жилнүүдтэ БАМ-ай барилга тэрэнэй анхарал татажа, хэдэн удаа энээн руу ерэһэн, баатаршалгата ажалтайнь таниласаһан байна. Тиимэнээ олон удэр, һүнэ бодомжолһонойнь, олон тоото баатаршалга энэ барилга дээрэ хараһанайнь эсэстэ «БАМ» мүндэлөө гэжэ бидэ ойлгонобди.

Эндэ һаяхана РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет Литература, искусство болон архитектурын талаар РСФСР-эй Гүрэнэй шан олгохо тухай тогтоол абаба. Олон тоото мэдээжэ уран зохёолшод, хүгжэмшэд, уран зураашад болон архитекторнуудэй дунда Олег Кирюхинэй нэрэ тус тогтоол соо харанабди. Юуб гэхэдэ, дээрэ дурдагдаһан «БАМ» гэжэ скульптурна бүтээлэйнгээ түлөө Олег Сергеевич Кирюхин И. Е. Репинэй нэрэмжэтэ РСФСР-эй Гүрэнэй шанда хүртэбэ бшуу. Энэ ехэ амжалтаарнь уран зураашые амаршалаад, арад зоноо баясуулха, урма зоригынь бадаруулха уран гоё бүтээлнүүдые улам олоор зохёохыень хүсэе.

П. ЛОПОЕВ.

• ТАСС • АПН •

ХИЛЫН САНАҺАА

ЕХЭ ҺОНИРХОЛ ҮҮСХЭНЭ

РИМ. «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүтлэлтын гол шэглэлнүүд» тушаа партиин XXVI съезд дээрэ харагдаха КПСС-эй ЦК-гай проект Италиин худалдаа наймаанай бүлэгөөрхидые ехэтэ һонирхуулба. Улаасхоорондын шахардуу байдал һуларуулгада нүлөө үзүүлхэ зорилготойгоор хүчэнги капиталис оронуудтай ашатай туһатай худалдаа наймаанай-экономическа, эрдэм, техникын холбоо тогтоохо талаар шэглүүлэгдэнэн тэрээн соохи дүримүүдые эндэ ехэ урма баяртайгаар уттаһан байна»,— гэжэ итало-совет худалдаа наймаанай палатын генеральна секретарь Эмилио Рокки ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ.

Совет экономикые хүчэгөөхэ хараа шэглэлнүүдые анхаралтайгаар шэнжэлһэнэй үндэһоор, итало-совет худалдаа наймаанай палата һүүлэй жилнүүдтэ ажал ябуулгаяа нилээд эдэбхижүүлһэн байна гэжэ тэрэ хэлээ. Советскэ Союзда агропромышленна комплексые хүчэгөөлгэдэ ямар ехэ анхаралай хандуулагдажа байһаниинь һүүлшын проект соо һоо харагдана.

Энээндэ үндэһэлэн, хоёр талын ашатай туһатай харилсаа холбоое үргэдхэхын тула манай палата һүүлэй үедэ хэдэн хэмжээ ябуулга бэелүүлһэн байна. Энэ хадаа хамтын проектнүүдые табилга, хоёр ороной худалдаа наймаае үргэдхэлгэ, фирмэнүүд болон компаниинуудай албанай хэрэгээр СССР-тэ ошолго болоно гэжэ Э. Рокки хэлэбэ.

БҮХЫ АРАДАЙ АША ТУҺАДА

ХАНОЙ. Вьетнамай Социалис Республикын Национальна суглаанай зургаадахи сесси декабриин 26-да худэлмэрээ дүүргээ. Депутадууд Вьетнамай гүрэнэй шэнэ Үндэһэн Хуулиин проектые, экономикын баһалые, ерэхэ жилдэ СРВ-гэй хүгжэлтын түсэбые хаража үзөө. Бүхы арад зоной хүсэл эрмэлзэлые мэдүүлэн, эдэнэр шэнэ Конституци оталан абаба. Тэрэнь хүсэндоо ороо. Долоодохи зарлалан Национальна суглаанай һунгалтые 1981 оной апрелиин 26-да үнгэргэхөөр шийдхэгдээ.

Вьетнамай гурбадахи табан жилэй түрүүшын жилэй — 1981 оной гүрэнэй түсэбые сесси баталба. Арадай хэрэглэмжын эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилгые саашадань ехэдхэхые түсэбөөр хараалагдана. Һургуулинуудые, хүүгэдэй саадуудые, больницануудые оарилгада, соёл культурые, эрдэм наукые хүчэгөөлгэдэ, ажалшадай һуудал байдалые һайжаруулгада нилээд ехэ мүнгэн һомологдохо юм.

Ороной Национальна суглаанай һунгалта тухай шэнэ хуулиие депутадууд мүн лэ баталба.

КНВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Национальна суглаанай Саг үргэлжын Комитедэй Түрүүлэгшэ Чыонг Тинь түгэсхэлэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Вьетнамай гүрэнэй Үндэһэн Хуулиие — Конституциие баталан абалгаа, зүрхэ сэдьхэлыемнай ехэтэ худэлгөө бэлэй. Нүүлээрнь тэрэ выставкэ БАМ дээрэ харуулагдажа, баһал ехэ амжалтатангаар уттагдаа һэн гэжэ тэмдэглэлтэй. Мүнөө үедэ эдэ зурагуудай ехэнхинь Бүхэсоюзна нүүдэл выставкэ болгогдонхой, үргэн ехэ Эхэ ороноймнай хото городуудаар харуулагдажа үргэлжэлнөөр. Харин Олег Кирюхинэй «БАМ» гэһэн бүтээл манай нинслэл хотые шэмэглэнээр зандаа.

Нэгэ хэды үгэ уран зурааша тухай. Олег Кирюхинэй нэрэ жараад оной эхээр олондо мэдээжэ болоһон юм. Юуб гэхэдэ, тэрэ үедэ залуу уран зурааша «Высотники» гэһэн скульптурна томо композици бүтээжэ, гансатал олониитын болон уран зураашадай анхарал эээлһэн байха. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо олон тоото бүхэсоюзна, бүхэроссин болон зональна выставкэнүүдтэ хабаадажа, харагшадай һайшаал маргаалда хүртэдэг болоо бэлэй. Тэрэнэй онсо илгаань гэхэдэ, мүнөөнэй үе сагай байдал, ажалай эршэтэ охин соопоо гараһан үйлэ хэрэгүүдые тобойсо, эли тодоор, өөрын онсо маягтайгаар харуулдаг байна бшуу. Тиимэнээ тэрэ үе сагайнгаа үнэн сэхэ уран зурааша боложо шадаа. Энээниинь Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үеын байдал харуулһан «Ополченцууд» гэһэн томо бүтээлынь үнэнһэмөөр гэршэлнэ. Һүүлээрнь «Илагшад» гэһэн баһал ехэ скульптурна композицинь гэршэлдэг байна. 1976 ондо үнгэргэгдэһэн «Советская Россия» гэжэ Бүхэроссин V выставкын эхиндэ энэ томо бүтээлынь табигдаһан юм.

Харин һүүлэй жилнүүдтэ БАМ-ай барилга тэрэнэй анхарал татажа, хэдэн удаа энээн руу ерэһэн, баат

Саяанһаа Витим хүрэтэр

БЭЕЫН ТАМИР БЭХИЖҮҮЛГЫН ҺУРГУУЛИ

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдта физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй нээгдэһээр хорин жэлэй ой һаяхана гүйсэбэ.

Шэнээр байгуулагдаһан физическэ хүмүүжүүлгын энэ факультет түрүүшын үдэрһөө физкультура, спортын кадрнуудые бэлдэхэ талаар эмхидхэлэй, һуралсалай ехэ хүдэлмэри хэһэн байна бшуу. Мүнөө тус факультет дүүргэжэ гараһан багшанар манай республикаһаа гадна Сибирийн, Алас-Дурна зүгэй хото городуудай һургуулинуудта хүдэлжэ, хүбүүд, басагадые спортдо дуратайгаар хүмүүжүүлнэ.

Ганса манай республика дотор хэды олон бэлигтэй спортсменүүд, хүмүүжүүлэгшэд һүүлэй үедэ урган гараа гэшэб? Буряадай АССР-эй ажалшаднютагайнгаа хүбүүд—дүрэ буляалдалгын барилдаагаар Европын чемпион болоһон Олег Алексеев, залуушуулай дундаһаа дэлхэйн болон СССР-эй чемпион, мүнөө тус факультедтэ һуралсажа ябаһан Борис Будаев гэгшэдэй амжалтаар омогорходог гээшэ. Эдэнэрһээ гадна СССР-эй чемпионууд, уласхоорондын классай спортын мастернууд, Татьяна Позднякова, Бадмажаб Цыбиков, Николай Андреев, Валерий Стрельников, РСФСР-эй хэдэн удаа чемпионууд болоһон Павел Федотов, федерацийн түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ябаһан Виктор Намжилов болон бусад үргэн Буряад оронойнгоо нэрэ солые холо ойгуур суурхуулжа ябадагые һайн мэдэдэг, туйлаһан амжалтаарнь баясадаг болонхойбди.

Эдэнэрые спортдо дуратайгаар хүмүүжүүлэн һургажа ябадаг багшанар—Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэд Владимир Манхиров, Виктор Баймеев, Валерий Иванов, РСФСР-эй габьяата тренер Геннадий Баймеев, педагогикын эрдэмэй кандидадууд В. А. Стрельников, С. В. Калмыков, Н. И. Кузнецов, Б. Д. Санданов болон бусад залуу үетэндэ спортын талаар туйлагдаһан амжалта, саашанхи зорилго гэхэ мэтэ олон асуудалнуудые ойлгуулжа, заабарилжа байдагынь һайшаалтай юм.

Физическэ хүмүүжүүлгын факультедтэ мүнөө һуралсажа ябаһан залуушуул аха нүхэдтөөл адли өөрынгөө шэлэжэ абаһан спортын зүйлнүүдээр Буряад ороноо бүхэсоюзна болон уласхоорондын мүрысөөнүүд дээрэ саашадаашье суурхуулжа ябаһай гэжэ хүсэнэбди!

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ОЛЗОТОЙ ҺАЛБАРИ

Баргажанай районой коопзверопромхозой ан үсхэбэрилэгшэд мүнөө тэжээдэг халтар хара үнэгэд болон песецүүдээ үүсэлжэ дүүргэбэ.

Байгша ондо ан үсхэбэрилэгшэд «зөөлэн алта» элбэгээр суглуулба. Тиин эдэнэр 1836 песецэй, 1586 халтар хара үнэгэнэй арһа гүрэндөө тушааба. Мүнөө һайн шанартай ангай арһа Эрхүүгэй баазада эльгээнхэй.

Ан үсхэбэрилэгшэд арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбые дүрбэн жэлэй туршада үлүүлэн дүүргэнэн юм. Хараалһан түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ фермын үнинэй хүдэлмэрилэгшэд Г. В. Барабаш, И. А. Яковлева, К. С. Цивилева, И. В. Молчанова, бусад өөһэд өөһэдынгөө хубитые оруулалсаа.

Түрүүн загаһа олзоборилдог «Байкалец», «Путь Ленина» колхозууд һүүлэй үедэ ан үсхэбэрилдэг болоо һэн. «Байкалец» колхоз норконуудые, «Путь Ленина»—песецүүдые тэжээдэг юм. Эдэ үдэрнүүдтэ тус ажахын ан үсхэбэрилэгшэд «зөөлэн алтаяа» хуряажа дүүргэбэ. Жэшээнь, «Байкалец» колхоз түсэбэй ёһоор 9,5 мянган норкын арһа гүрэндэ тушааха байгаа һаа, тэрэнээ 11 мянганда хүргэбэ. «Путь Ленина» колхозойхид 3200 песецэй арһа тушааһан байна. Энэнь түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо нилээд ехэ болоно.

Н. ГАЛДАНОВ.

БАЙГАЛАЙ ХОЙТО ЭРЬЕДЭ

«Хойто-Байгалай районой Северобайкальск гэжэ хүдэлмэришэнэй поселогые республиканска (АССР) мэдэлэй город болгожо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй хубилгаһыень баталха. Тиихэдээ городто хуушанайнь нэрые үлөөхэ» гэһэн РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ байгша оной ноябрийн 5-да абтаа һэн.

Мүнөө хотын ургалта ба хүгжэлтын хоёр жэлэй хараа түсэб баталагданхай. Энэ түсэбэй ёһоор, тус городто ороидоол жэл соо олон дабхартай 5—6 байшан гэр, 1600 һураг шадай нэгэ дэро һураха һургуули, хүүгэдэй саад, ясли, больница, өөрын теплицэтэй столово баригдахаар хараалагдаа юм.

Ерэхэ жэлэй апрель—май һарада асфальт-бетоной завод ашаглалгада үгтэжэ, Северобайкальск — Нижнеангарск гэһэн харгы, мүн хотын үйлсэ, талмайнууд асфальтаар хушагдаха юм. Энээнһээ гадна үйлсэ, талмайнууд ногооруулагдаха, модо, һөөгүүд олоор һуулгагдахэ.

Северобайкальск городой транспортна хоёр һудалан—түмэр болон уһан замай бэлшэр дээрэ үбхинэһэн тула ашаа буулгаха, эльгээхэ то мо объектнүүд баригдах Тиихэдэ эдеэ хоолой комби нат, һүнэй, хилээмэнэй зав водууд, колбасаган цех, өөдө лой фабрика болон бусад би рилгэнууд олоор бодхоогдо хо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ баригдаһан столово соо.

М. МИНЕЕВЭЙ фото.

ТҮРҮҮШҮҮЛ ТОДОРБО

1980 оной туршада республикын районуудай дунда граждан оборонын хүдэлмэри эрхим һайнаар эмхидхэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн КПСС-эй обком, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет һаяхан гаргаба.

Улаан-Үдын Железнодорожно район социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Советэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Мүн Прибайкалийн, Улаан-Үдын районууд хоёрдохи, гурбадахи һуурида гаража, дамжуулгын Улаан тугханаар, Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба. Тиихэдэ Кабанскын, Хорийн, Бэшүүрэй, Загарайн районууд граждан оборонын хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулаа гэжэ тус тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Манай корр.

ҮХИБҮҮД—ТҮРЭЛХИДТӨӨ

Наушкын дунда һургуулида уран һайханай кружок байгуулагдаһан юм. Тус кружогые хүгжэлэй багша Валентина Сергеевна Челнова хүтэлбэрилнэ.

Мүнөө кружогой хүдэлмэридэ гурбадахи, табадахи классай һурагшад хабаадана. Аня Авраменко, Вера Леонова, Катя Доржитарова, Наташа Суровцева, Марина Лемешева, Дима Волков, бусад кружогойнгоо эгээл эдэбхитэдынь юм.

Эдэнэр Наушки станцийн, мяханай комбинадай хүдэлмэришэтэ ошохо, хэдэн концерт харуулһан байна. Концерт харагшадта Катя Доржитаровагай дуулаһан «Улаан малгайхан» гэһэн дуун, Вера Леоновагай «Татар арадай хатар», шог ёсто хүгжэл һайшаагдажа, үнэ удаан үргэлжэлэн альга «ташалгаар» үдэшэгдэдэг болонхой.

А. ФАРФУТДИНОВ.

Хяастын район.

40 ЖЭЛЭЙ ОЙ

Буряадай АССР-эй Композиторнуудай холбооной енхан эмхидхэгдэнээр 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, Ленинэй орденто оперо болон баледэй академическэ театр соо буряад хүгжэмэй үдэшэ үржэн саада үдэр үнгэргэгдэбэ. Композиторнуудай республиканска эмхиин дүшэн жэл соо гаталһан зам тухай Буряадай АССР-эй Композиторнуудай холбооной правленийн түрүүлэгшэ С. С. Манжигеев хуряангыгаар хөөрэжэ үгөө.

Удаань ехэ концерт болоо. Концертын нэгэдэхи хубида симфоническа оркестрэй гүйсэдхэһэн хүгжэм шагнагдаа. М. Фроловой «Энхэ-Булад баатар» гэжэ оперын увертюрэ, Ж. Батуевай «Гол дээгүүр сасарһан толон» гэһэн баледһэ хатар, Д. Аюшеевэй «Оркестртэй хамта скрипкын гүйсэдхэхэ концерт», Г. Дадуевай буряад хоёр хатар, мүн В. Морошкиной, С. Манжигеевэй. Ю. Ирдынеевэй, Г. Дашипиловэй зохёолнууд шэнхинээ.

Дуунууд, романснууд, операһоо аринууд, баледһээ хэһэгүүд, хатарнууд программын хоёрдохи хубиие эзэлһэн байна. РСФСР-эй арадай артистнар Д. Дашиев, О. Короткова, РСФСР-эй арадай артистка Л. Левченко, Буряадай АССР-эй габьяата артист В. Ганженко, залуу дуушад Г. Шойдагбаева, В. Багадаев болон бусад артистнар концертдэ хабаадаа.

РСФСР-эй арадай артист И. Айзикович, Буряадай АССР-эй габьяата артист М. Балдаев. дирижёр В. Галсанов гэгшэд оркестрые хүтэлбэрилөө.

Ц. ЦЫРЕНОВА.

ШЭНЭ ЗАНШАЛ

Хэжэнгын районой Загаһатын совхоздо һаяхан «Хүдэлмэришэдэй бүлэдэ абалгын» баяр ёһолол болобо. Эндэ байгша ондо Чисаанын дунда һургуули дүүргэнэн 25 хүбүүд, басагадые совхозой хүдэлмэришэд болоһонтойнь дашарамдуулан амаршалгын үдэшэ болоо.

Нютагайнгаа һургуулида арбан класс дүүргэд, түрэл совхозоо хүдэлмэрилхэхэ үлэһэн 25 хүбүүд, басагадай 14-нинь хонишод, хоёрынь үхэршэд болоһон, юһэнинь автогараж, МТМ-дэ хүдэлхэеэ ороһон байна. Тэдэнэр түрүүшын үдэрһөө ороддосотой һайнаар хүдэлжэ эхилхэһээ гадна, түрэл нютагайнгаа зоной дунда соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Жэшээнь, Жаргалма Дариева, Намсарай Натаев, Эрдэм Нагуслаев, Соёлма Сультимова, Цыден Уладаев гэхэ мэтэ залуушуулай эмхидхэһэн агитбригадые нютагайнь зон, малшад халуунаар хүлеэн абадаг, тэдэнэй табиһан концентүүдые һонирхон харадаг болонхой.

Залуушуулай түрэл нютагтаа үлэжэ хүдэлхэ гэһэн эрмэлзэлтые Загаһатын совхозой дирекци, партком, профком болон ВЛКСМ-эй комитет халуунаар дэмжэнэ. Тиин иимэ «Хүдэлмэришэдэй бүлэдэ абалгын» баяр ёһололнуудэ эндэ заншалта болжо байнхай. Шэнэ заншалаар үнгэргэгдэһэн баяр ёһололой энэ үдэшэ совхозой директор Н. Б. Саганов, дайнай ба ажалай ветеран А. С. Натаев, һургуулийн багша А. Д. Бальчинов гэгшэд халуунаар амаршалжа, юрөөлэй үгэнүүдые хэлээ.

Р. ВАСИЛЬЕВ.

ЗАХААМИНАЙ РАЙОНДО

ҺАЙН ДУРААРАА

Закаменск хотын Соёлой ордон соо донорой үдэр үнгэргэдэбэ. Районой ажалшадые эдеэ хоолоор хангадаг албанай хүдэлмэрилэгшэд бусадаа түрүүлэн һайн дураараа ерэжэ, шуһаяа тушааба. Тэдэнэй удаа Закаменскын ойн ажахын инженер В. Г. Малыгин суг хүдэлдэг нүхэдтөөэ ерэһэн байба.

Тэрэшэлэн Захааминай районой барилга-хабсаралгын управленийн, коммунальна ажахын, 14-дэхи СПТУ-гай, пивын заводой, мяханай комбинадай, хүүгэдэй саадай инженер, технигүүд, алба хаагшад, хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр ерэжэ, үбшэн зондо хэрэгтэй шуһаар туһаламжа үзүүлбэ ха юм.

Районой больницын врачнар К. Н. Аржиков, О. П. Лосова, Т. Н. Цибелева, Г. К. Красноштанова, О. В. Калинина, Т. М. Горновенко, Д. С. Аюшеева, А. П. Сойков, фельдшер А. И. Вильмова, мяханай комбинадай партийна организацийн секретарь Н. Б. Миронова болон бусад ажалшадые донорой үдэртэ хабаадалсуулха хэрэгтэ эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулаа.

Хотын больницын медицинскэ сестра В. К. Титова, мяханай комбинадай хүдэлмэришэн Л. Е. Корнаков, ажалшадые эдеэ хоолоор хангадаг албанай, мүн транспортна цехэй хүдэлмэришэд В. А. Калинин, Н. М. Горелов гэгшэд арбаад жэлэй туршада һайн дураараа шуһаяа тушаажа, үбшэн зондо туһаламжа үзүүлжэ ябадагтань баяр баясхалан хүргөөбэ.

С. АЮШЕЕВ.

ПИОНЕРНҮҮДЭЙ ТАНГАРИГ

Соёлой ордон соо районой бүхы һургуулинуудай эдэбхитэд сугларанхай, шаг шууяа табилдажа байба. Эндэ хамтадаа 160-аад улаан галстугуудтан сугларааа. Пионернүүдэй слёдой эхилхын урдахана ордоной фойе соо һурагшадай холын аяншалгада ябахадаа суглуулһан отряд бүхэнэй выставкэ эмхидхэгдээ.

Уданшьегүй пионернүүдэй жагсаалаар слёт эхилбэ. Эндэ дружинын түрүүлэгшэ бүхэн өөһэд өөһэдынгөө эдэбхитэдэй слёдто бэлэн болоһон тухай элидхэнэ. Иэн түрүүлэн Пионерэй тугай дэргэдэ Хүндэлэлэй харуулай ягаад һэлгэгдэдэг тухайда анхарал хандуулагдаба. Эндэ Цакирай дунда болон интернат һургуулинуудай һурагшад һайн бэлэдхэлтэй байһаараа онсо шалгарба.

Цакирай Пионернүүдэй ордоной методист Н. Ц. Цыбикова, Закаменскын 1-дэхи, 2-дохи дунда һургуулийн ахалагша вожатанууд Т. А. Елшина, Н. Ц. Гомбоева, Санагын дунда һургуулийн ахалагша вожата Л. Д. Аюшеева болон бусад слёт дээрэ өөһэд өөһэдынгөө һургуулинуудай пионернүүд, октябринууудай дунда хүмүүжүүлгын ямар хүдэлмэрийн ябуулагдадаг тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

Слёдой һүүлээр КВН үнгэргэдөө. Һонирхолтой энэ нааданда дружина бүхэнһөө нэжэд хүн хабаадажа, табигдаһан асуудал бүхэндэ һүбэлтэй бэрхээр харюусажа, үетэн нүхэдөө, багшанараа баясуулба.

С. ДАМДИНОВ.

ХҮН ЗОНДО ХҮНДЭТЭЙ

Сержант Михаил Прокопьевич Перелыгин Бэшүүрэй районно Советэй дэргэдэхи дотоодын хэрэгүүдэй таһагта хорин гаран жэл соо ажаллана. Тэрэ Совет Армийн эзэргэдэ алба хэхэдээ, «Дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлэй отличник» гэһэн тэмдэгтэ хүртэжэ ерэһэн юм. Иитын гурим сахиха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулһанайнгаа түлөө хүн зоной дунда хүндэтэй болонхой. М. П. Перелыгин удаан саг соо һайнаар алба хэһэнэйнгээ түлөө «СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министерствын эрхимлэгшэ» гэһэн значогоор Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагданхай. Партийн гэшүүн М. П. Перелыгин мүнөөшье албаяа үнэн сэхээр үргэлжэлүүлнээр.

Г. АШИРОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһан. «Табан жэлэй түрүүшүүд» — Н. Бурмакинай корреспонденци. «КПСС-эй XX съездэ — эрхим үгтамжа» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Тэжээл — бүгэдэ... анхарха хэрэг. «Районой ... бэй хүн зонине элсүүлхэ ... хала» — К. Баторовай корреспонденци. Малай үбелжэ... гэ — шанга шалгалта. «Т... бүридхэлдэ абтахаа болёо... Г. Клепиковэй статья. ТА... ай һүүлэй шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһан. Партийна ажабаидал: ... соон ба һунгалта. «Ая... хэрэгтээ эзэн ёһоор хан... ха» — К. Шомоевой ста... Бүхэсоюзна зүбшэлгэдэ. «... мышленностиин үлэгдэл... дые — ургасын албанда... Г. Кибановай статья. «П... да Бурятин» газетэдэ б... һэнэй һүүлээр Буря... АССР-эй Верховно Сов... саг үргэлжын комиссин... та. Фото-мэдээсэлнүүд.

Гурбадахи хуудаһан. Улаан-Үдэ—Дархан. «И... национализм илан манда... — мэдээсэлнүүдэй сугл... бари: «Хани барисаанай... динсэдэ» — Г. Пурэ... жиин статья. «Харилса... һалалсалгын аша үрэ... Ч. Гүнсэнэй статья. «А... шадай аша туһада» — Гомборжиин статья. ... рысөөндэ илагшад гэжэ... даатүй» — П. Серебр... статья. «Эөм эөмэ т... сэн» — И. Сердыковэй ... респонденци. Хилын с... һаа.

Дүрбэдэхи хуудаһан. «Революци руу алхам» — Н. Мункоевой статья. ... мисси наринаар лагаг... Д. Батоевой корреспо... ци. «Үриеэ түлэлгэ... ТАСС-ай материал. ... һониной дээжэ. Телевид... долоон хоногой прог... Мэдээсэлнүүд ба сон... нууд.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Декабрийн 28-һаа 1981 оной январийн 4 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 28

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — «Зарядкадаа, зогсогты!». 10.00 —«Будильник». 10.30 —«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 11.30—«Элүүр энхэ байлга» —эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.15 —«Үглөөнэй почто». 12.45 —«Хамаг юумэ мэдэхэ хүсэлтэйб» —киножурнал. 13.00 —«Хүдөөгэй час». «Партийн XXVI съезд дээрэ харагдаха «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» тушаа КПСС-эй ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэнэбди». 14.00 —«Хүгжэмтэ киоск». 14.30 —«Стратегия риска» — телевизионно олон серитэй уран һайханай фильмын 3-дахи сери. 15.40 —«Города и люди» циклһээ «Минин город» гэһэн баримтата фильм. 16.10 — Мультфильм. 16.20 —«Киногоор аяншалагшадай клуб». 17.30 — «Таанадта ажалай ветеранууд». Концерт. 18.30 — Уласхоорондын панорама. 19.30 —Концерт». 19.40 — «От всей души». Кировскэ областийн Кирово-Чепецкэ районой хүдөөгэй ажалшадтай уулзалга. 21.30 —«Время». 22.05 —«Кино харагшадай анхаралда». 22.35— «Москвагай Олимпиадын одод». Түгэсхэлэй дамжуулга. 23.05 —«Футболой һонин». 23.35 —Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 10.30 —«Школа мужества» —үхибүүдтэ уран һайханай фильм. 12.10 —«Ород классическа дуудуд» —фильм-концерт.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05 —«Онтохондо айлшаар». «Новогодние приключения Маши и Вити» —телевизионно уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 16.55 — «Сэлэнгэ» — телевизионно журнал (буряадаар). 17.35 — «Спортын һонин». 17.50 — «Социалис ороноуудаар». «Румыни» (буряадаар). 18.05 — «Снеговик-почтовик» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан мультфильм.

Москва. 18.25 — «Һэргылэгты: гал». Киногой программа. 19.00— «Эрдэм наукын һонин». СССР-эй Науканнуудай академийн Сибирийн отделени. 19.45 — **«КПСС-эй XXVI съездые угтуулан».** Белоруссийн ССР-эй телевиденийн программа. БССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ И. Е. Поляков үгэ хэлэхэ. «Манай ажаһуудаг газар дээрэ» — баримтата фильм. Искусствын мастернуудай концерт. 21.30 —«Время». 22.05 — «Театртай уулзалганууд». 23.55— **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 11.30 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 12.40 — «Түмэр замай аялганууд» — телевизионно баримтата фильм. 13.10— Шэнэ һонин. 14.55 — Дамжуулгын программа. 15.00— Шэнэ һонин. 15.20 — Социалис ороноуудай баримтата фильмүүдэй программа. 15.55 —«Эжын һургуули». 16.25 —Румынийн Социалис Республикын артистнуудай концерт. 16.55 — «Залуушуулай адресууд». 17.55—«Яхадай дневник» — телевизионно очерк.

Улаан-Үдэ. 18.25 —Соносхолнууд. 18.35— Үхибүүдтэ. Мультфильмнүүдэй программа. 19.35—«Сказки русского леса» — хүгжэмтэ фильм. 21.35 — Баримтата фильмүүдэй программа.

ВТОРНИК, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Приключения Электроника» —телевизионно олон серитэй уран һайханай фильм. «Побег» (1-дэхи сери). 11.20— «Ан амитадай ажамидарал». 12.20 — Шэнэ һонин. 14.55 — Дамжуулгын программа. 15.00— Шэнэ һонин. 15.20 —**«СССР-эй байгуулагдаһаар 58 жэлэй ойе угтуулан».** Баримтата фильмүүдэй программа. 15.55 — А. Линдгрен. «Малыш и Карлсон, который живет на крыше». Москвагай сатирын театрай фильм-зүжэг. 17.25—Санын спортоор бүхэсоюзна мүрысөөн. Эхэнэрүүд. 10 километр.

Улаан-Үдэ. 17.55—«Байгал» — программа (буряадаар). 18.25— «Танай бэшэгүүдээр». 19.00 —«Бүхы юумэ мэдэхэ дуратайб».

Москва. 19.15 — **«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ».** 19.30 —**«Ажалай алдар солын туг дээрэ үргэн дабшагшад».** 19.45 — «Романс». Кино-зураглал. 19.55 — «Мимино» —уран һайханай фильм. 21.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 22.05— «Шэнэ жэлэй уулзалганууд».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.55 — «Эбтэй бүлэ соо». Союзна республикануудай искусствын мастернуудай ба уран һайханай бүлгэмүүдэй коллективүүдэй концерт.

Улаан-Үдэ. 19.15 — Соносхолнууд. 19.25 — «Агитаторнууд ба политинформаторнуудта туһаламжа». 19.45—«Үбэлэй фантази»—хүгжэмтэ программа. 21.05 —«Комсомол»— баримтата фильм.

Москва. 22.05—Эстрадын программа. 23.50 — **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».**

СРЕДА, 31

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Приключения Электроника» — телевизионно олон серитэй уран һайханай фильм. «Тайна 6 «Б» (2-дохи сери), «Мальчик с собакой» (3-дахи сери). 12.15— Космос тухай баримтата фильмүүдэй программа. 12.55 — К. Хачатурян. «Чиполлино». Экранный Гүрэнэй Шевченкын нэрэмжэтэ академическэ оперо ба баледэй зүжэг. 14.45 —Мэдэжэ аба, шадажа хэ». Эдир технигүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 15.30— Шэнэ һонин. 15.45—«Үбэлэй зураглал». Хүгжэмтэ онтохон. 16.15 — Үхибүүдтэ. «В ожидании чуда» —уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 17.25— «Байгал» программа.

Москва. 17.55—«Арадай аялганууд». 18.10 — **«КПСС-эй XXVI съездые угтуулан». «Агууехэ номой бүлэг»** (5-дахи фильм). 19.15 — **Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».** 19.30 — **«КПСС-эй XXVI съездые угтуулан».** 20.00 — «Дэлхэйн арадай уран бүтээл». 20.45 — «Удача», «До встречи друг». «Грузия-фильм» киностудийн бага метражна телевизионно уран һайханай фильмүүд. 21.30— «Время». 22.05 — «Ледовый бал». Фигурна халтиралгаар мастернуудай ба үхибүүдэй спортивна һургуулийн һурагшадай бэлиг шадабари харуулагдаха. 23.15—«Царкын аренэ дээрэ». 00.15—Совет дуунуудай концерт. 00.40— «Минин Эхэ орон» —телевизионно хүгжэмтэ фильм. 00.50 — **«Шэнэ жэлээр, нүхэдүүд!» Совет арадта амаршалга!** 01.05 — **«Сэнхир галхан».**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 16.45 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүдэй программа.

Москва. 17.25 — «Буряадын выставкэ».

ЧЕТВЕРГ, ЯНВАРИИН 1. ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ ҺАИНДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.45 — «Эдир наһан» — баримтата фильм. 10.05 — «Фердинанд Великолепный» —олон серитэй мультфильм. 10.35 — «СССР-эй арадуудай дуунууд да хатарнууд». 11.20 — «Онтохондо айлшаар». «Карлик нос» — телевизионно уран һайханай фильм. 13.00 — «Хүхюун нотонууд». Останкинай концертнэ студида үнгэргэдэһэн эдир душадай конкурс. 13.50 - Кубын революцийн 22 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Кубын телевиденийн программа. 15.20 — «Что там за поворотом?» — телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 16.20 — «Таймырай тала дээрэ» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 16.45 — «Новогодние приключения», «Дедушка Мазай и зайцы», «Капитошка» — мультфильмнүүдэй программа. 17.30— «Каток дээрэ» — хатарай сюнтэ. 17.50 — «Үбэлэй аялга». Ородо ба совет поэдүүдэй шүлэгүүд. 18.20 — П. Чайковский. Хүгжэм. 18.55 —«Советскэ Союз тухай хари гүрэнэй айлшадай һанамжа». 19.15. — «Дуун-80». Останкинай концертнэ студида болоһон баярай үдэшэ. 21.30 — «Время». 22.05— «О бедном гусаре замолвите слово...» — телевизионно уран һайханай фильм.

ПЯТНИЦА, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «АБВГдейка»..' 10.35 — «Фердинанд Великолепный» — олон серитэй мультфильм.

Улаан-Үдэ. 11.05 — «Бидэнэр Шэнэ жэлые угтанабди» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга.

Москва. 11.35 — «Энеэдэнэ». Телевизор харагшадай захилаар хүгжэмтэ программа. 12.20—«Илагшад». Фронтовой нүхэдэй клуб. Агаарайдесантна сэрэгэй ветерануудай уулзалга. 13.45 — Талын дунда бодхоогдоһон музей.

Улаан-Үдэ. 14.00 — Үхибүүдтэ, «Волшебная семёрка» — хүгжэмтэ онтохон. 14.30 — Үхибүүдтэ—мультфильм.

Москва. 15.00 — Шэнэ һонин. 15.15 — «Что там, за поворотом? — телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери). 16.20 — «А ну-ка, девушки». Электронно промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй конкурс. 17.50 — «И то же в вас очарованье...» — телевизионно хүгжэмтэ фильм. 19.15 — «Старый Новый год» — телевизионно уран һайханай фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Я помню чудное мгновенье...» — фильм концерт. 22.55 — Иоган Штраусай аялганууд. 23.40 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 11.05 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга».

Улаан-Үдэ. 11.35 — Телевизор харагшадай бэшэгүүдээр Шэнэ жэлэй амаршалга. 12.35 — «Чудо с кенчками» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан уран һайханай фильм.

Москва. 14.00 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн».

СУББОТО, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.00 — «Будильник». 10.30 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 11.30 — «Элүүр энхэ байлга» — почтын программа. 12.15— «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа. 12.45 — «Спортлотогой» шэнэ жэлэй 1-дэхи тираж. 13.00 — «Хүдөөгэй час». **«1981 — 1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэнэбди.** 14.00 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.30 — Хоккейгээр эдиршүүлэй дунда дэлхэйн чемпионат. Түгэсхэл. ФРГ-нээ дамжуулга. 16.15 — «Бидэнэр Руставиһаабди — телевизионно баримтата фильм. 16.50 — «Хитрый ёжик» — Гүрэнэй Түбэй куклын театрай фильм-зүжэг. 18.00 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 19.00 — «Вершки и корешки», «Рассказ о зайчиках», «Крот и зонтик» — мультфильмнүүдэй программа. 19.35 — «Түсэбтэ шэнэ табан жэлэй богоһо дээрэ». Политическэ шэнэжэлэгшэ В. И. Бекетовэй хөөрөөн. 20.05 — Түбэй телевидени ба Бүхэсоюзна радиогой ород арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 20.25 — «Адам женится на Еве» — телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 21.30 — «Время». 22.05 — «Адам женится на Еве» — телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери). 23.10 — Баледэй артистнуудай концерт. 23.50 — Шэнэ һонин.

ВОСКРЕСЕНИ, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Грибок-теремок», «Зайка-зазнайка» — мультфильмнүүдэй программа. 10.35 — «Приключения Трав... — уран һайханай фи... 11.45 — «Залуушуул... хай дуунууд». 12.20 — «... нолог» — телевизионно ... римтата фильм. 12.50 ... Шэнэ һонин. 14.55 — ... жуулгын программа. 15.0... — Шэнэ һонин. 15.20 ... Ороной телевизионно ... дин баримтата фильмүүд... программа. 15.50 — «... мын сүлөөлэгдэһэн үлэ... угтуулан». Бирмын ... циональна хатарай самблиин концерт. ... — «Телестадион». 16.50 ... «80 дней вокруг света» ... олон серитэй мультф... (Австрали, 1-дэхи ба 2-... серинүүд). 17.35 — «Мо... **гайхид партийн съезд...** 18.05 — «Энэ шэдитэ... хэй» — һурагшадта зо... лагдаһан уран зохе... викторинэ. 19.15 — «... тын гол үнгэнүүд» — ... левизионно баримтата ф...

Улаан-Үдэ. 19.35 — ... яан» — хүдөөгэй ажал... та зорюулагдаһан дамжу... га.

Москва. 20.25 — ... дуран тухай хөөрөөн... телевизионно уран ha... фильм. 21.30 — «Вр...

Улаан-Үдэ. 22.05 — ... нэ жэлэй пресс-конф... ции». Залуушуулда зор... даһан программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРА...

Москва. 19.35 — ... дүүдэй хүдэлмэри».

Улаан-Үдэ. 20.05 — ... носхолнууд. 20.15 — ... хэн» — баримтата ... 21.05 — Украинын ... дени ба радиогой сим... ческа оркестрэй кон... программа.

Москва. 22.05 — ... гой һонин». 22.35—«... дэр — түби дэлхэйдэ». ... — Совет дуушад М... Ла Скала театрай ... дээрэ.

Редакторай ор... И. Р-Д. ОЧИ...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-63-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21 инфо мации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро —2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Го... ственного комитета Бурятской АС... делам издательств полиграфии и ... ной торговли.

Н-01924. Заказ № 298. Индекс ...